

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÅN

Prins EUGEN,
vår "kulturambassadör"
på den svenska konst-
utställningen i Paris,
knäppt på rue Rivoli.
(Efter amatörfoto.)

AKTUELLT:

SIGRID STJERNSWÄRD GER FÖR-
SLAG OM MODERNT GÄSTGIVERI.
— ESKIL SUNDSTRÖM FRAMLÄGGER
DE ENGELSKA KVINNORNAS PROBLEM
INFÖR VALEN.— "DAMER I DUELL"
SKILDRAS I ORD OCH BILD.

*
i detta n:r

*
Fö bidrag av

EINAR NERMAN

som skildrar ERNST ROLF
och andra stjärnor.

*
ANNA LEVERTIN

som skriver om "DEN GODA SLOTS-
FRUN PÅ NOHANT".

*
ANNA BJÖRKMAN

som presenterar en ny novell.
*

K R Ö N I K A

OM DIVERSE RYSLIGHETER OCH ETT VACKERT ÄREMINNE

NÄR EGENSKAPERNA FÖRDELAS en gång för länge sedan — det var väl när Adam och Eva ännu traskade omkring i Lustgården — vek Adam för sig alla egenskaper med någon stil på. Allt som var starkt och ädelt, modigt, generöst, ädelmodigt, det vek Adam för sig och Eva fick ta det svaga, det odeciderade, det räd- da, det ynkliga.

Att säga att en människa uppträder manligt är beröm. Kvinnligt, är, om inte precis klander, så allt en smula tivelaktigt.

Mannen lade, som sagt, till sin gloria också mod. Han »passade» för fysiskt mod. (Moraliskt mod, såsom varande mindervärdigt, ur maskulin synpunkt, tillerkännes någon gång kvinnan.)

Nu vill jag påstå, att händelser i de yttersta av dessa dagar visa, att kvinnan besitter stort fysiskt mod. Gå vi inte alla med dödsförakt på Stockholms gator, trots att överfall på kvinnor hör till dagordningen? Traska vi inte vår ensamma stig både bittida och sent, fast vi när som helst kan få en knock-out eller få tänderna utslagna av någon »välklädd herre» som gör stadens gator osäkra?

Somliga av oss äro t. o. m. djärva till överdåd. Eller vad skall man säga om de »damer» som acceptera främmande herrars erbjudande om bilskjuts? På natten, i Stockholm. I staden känd för sin brist på poliser och för sina herrar utan urskiljning.

Nej, svenska kvinnan saknar icke mod. Svenska mannen saknar däremot, som sagt, urskiljning. Han följer förhoppningsfullt en schartauansk guvernant från Hornstull till Ladugårdsgårde, förty han kan icke skilja fåren från getterna. Icke skilja sagda guvernant från hennes mycket olika fast, bevars, syster, som patrullerar på Birger Jarls- gatan. Och när sagda guvernant tänker gå upp till sin förhyrda boning, utan att vilja veta om honom, blir han förb-d, så mycket besvär som han gjort sig och hans förargelse utlöser sig i hugg och slag. Ty att »man får slå en kvinna på sin höjd med en blomma», det är ett franskt ordstäv, som icke har någon botten i germanska hjärtan.

I Sverige gäller istället den bekanta historien:

Två balkavaljerer och två illa tilltygade damer. Den ena av kavaljererna till rättvisans representant:

Han gav min dam på käften, vad var då naturligare än att jag gav hans dam på käften!

*

En ung flicka har skrivit till Idun och bett om svar på några frågor. Bett om ett tröstens ord, ty hon känner »hur hennes själ krymper samman och blir elak, stygg och bitter.»

Det rör sig om att hennes far och mor icke äro skilda, men väl evigt osams. Hemmet är bara sorg och gräl och tårar.

Barnet vet ingenting om barndomens lyckliga tid. Det hade varit bra mycket bättre, anser den nu 21-åriga dottern, om föräldrarna skilts, om också ekonomin blivit svår. Ty värre än allt annat är att mista tron på sina föräldrar.

Jag skulle vilja säga den nu vuxna dottern, som alltjämt vrider och vänder på sin olyckliga barndom: glöm. Saken är ju som den är, att ni grämer er, gör icke saken bättre. Framför allt, bli icke bitter. Varför skulle ni det? Därför att era föräldrar äro olyckliga eller dåraktiga, eller kanske grälsjuka och besvärliga? Det är väl intet skäl, att ni också skall bli olycklig eller bedrövlig. Livet är allt för kort och alltför betydelsefullt för att man skall ha rätt att av någon som helst anledning — olyckligt äktenskap, olycklig barndom, eller annat som icke behagar en — slå sig för sitt bröst och ropa: se, allt detta har man gjort mig, nu tänker jag bli stygg och bitter och förkrympt.

Man får aldrig skylla ifrån sig. »Du skall inga andra gudar hava före mig» tror jag betyder att inga människor — alltså varken stygga eller snälla äkta män eller föräldrar, inte ens mycket älskade barn — få stå emellan mig och det inom (eller utom) mig som är gud. Eller vad man vill kalla det.

»Då barndomens lyckliga dar och ungdomens härliga tid blivit förpestade för en, då kan man just inte känna sig tacksam att ha kommit till världen», suckar den 21-åriga flickan.

Tacksam? Nå, livet är kanske, som en gammal präst sade, ett ledsamt uppehåll mellan två tågresor. En tredje klassens järnvägsstation. Men därför finns det intet skäl, varför man inte skall göra det bästa möjliga av det. Och framför allt: inte idissla oförrätter. Hur gick det med henne, som såg sig tillbaka? Hon blev en saltstod! Och galet blir det med alla som se tillbaka istället för framåt. Man skall glömma och förlåta, och spotta i nävarna och hugga i igen.

*

Materialet från den stora enqueten om rundradion har nu statistiskt bearbetats. Svarefrekvensen har för hela landet varit 43 procent.

Nu kan man ju, sägs det, bevisa vad som helst med statistik. Emellertid har statistiken bevisat att Göteborg har avgjort mindre intresse för de finare musikformerna än

Idunklubben

avslutar sin säsong med ett vårsamkväm torsdagen den 2 maj i Centralpalatset. Programmet upptar deklamation till musik av Olga Raphael-Linden, prosauppläsning av Vagabonde (Mollie Faustman) — ett sällsynt tillfälle, som ingen bör försumma! — och sång av fröken Ellen Lundin.

Stockholm. Fy skäms, Göteborg, det är till att vansläktas!

Förresten skulle jag hellre vilja sätta igång med en enquete omfattande samtliga hyresgäster i högtalarhus om högtalares vara eller icke vara i civiliserade samhällen. Vad säger jag, hyresgäster i samma hus? Samma kvarter, samma stadsdel vore rik- tigare!

En vårsöndag, den första och enda i år, satt jag med öppna fönster i mitt rum och njöt av våren och söndagsstillheten. Då. En väldig röst, kommande som från ett gravvalv. Det var högmässan någonstans ifrån, som per högtalare slungades ut ur huset mitt emot. Apparaten stod i fönstret, åhörarna, två unga män, lågo och solade sig och rökte cigaretter alltunder det att predikan ekade fram.

Jag har också en högtalare i våningen snett under. Den vrålar fram dansmusik vareviga kväll. Nu undrar jag: vad är det för mening att förbjuda katter och hundar och småbarn och piskning av kläder på gårdarna efter åtta, före tio, när man tillåter de fruktansvärda vrålor, som kallas högtalare, att husera fritt? När det finns folk, så utan civilisation, att de tvinga sina gran- nar upp till en kilometers avstånd, att mot sin vilja avlyssna allt slags oljud, så borde husägarna modernisera kontraktet. Inga högtalare i flerfamiljshus! Intet högtaleri för öppna fönster.

*

Eugeniahemmet har fyllt femtio år.

Jag går upp genom grindarna till hemmet. Det är besökstid. I den vackra parken leka de små, de hoppa på sina kryckor, en liten gosse vevar sig fram i en vagn. De skratta och leka, de små vanlottade barnen, som om inga förtvinade lemmar och inga värkande ryggar funnes i världen.

Jag går upp i en av avdelningarna, där de små flickorna bo. En liten vacker flicka, som på årtal inte kunnat röra ett finger, ligger och ler i sin säng. Många, många år har hon legat så där i plågor och värk, oförmögen till allt, en modig och leende martyr.

Det är ljus och soligt i rummet, milda ögon och varsamma händer vaka över den lilla. Vad som står i mänsklig makt att göra för henne, blir gjort.

Man ryser då man tänker på hur dessa barns öde skulle varit, om de lämnats i sina fattiga hem, där det kanske knappt fanns mat eller tid för de friska syskonen. På Eugeniahemmet få de icke endast vård, de få också lära sig arbeten, som passa dem. Sannerligen, prinsessan Eugenie var en riktig prinsessa! Som kom med goda gåvor till de allra mest behövande små.

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK

EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

PRINSEN SOM SPELAR TEATER

EN ENTUSIAST OCH ETT EXEMPEL FÖR STUDENTTEATERN.

STUDENTTEATERN HAR GAMLA traditioner i Uppsala. Redan på 1600-talet skrev den vällärde professorn Johannes Wessenius fyra historiska »comoedier», avseende icke endast att levandegöra »sitt fäderneslands gamla, härliga och underliga historia» utan jämväl att lära sina disciplar »skicklighet och dristighet till att tala och svara, lära hövlighet och bekomma förfarenhet om världens lopp.»

I senare tid har man — och icke utan skäl — varit böjd att sätta likhetstecken mellan begreppen studentteater och spex, den skådespelsform, som kanske ligger bäst till för studentamatörer i allmänhet. Den Ridderstadiska eran torde väl fortfarande få räknas till nutiden, och i dessa dagar synes uppsalaspexet gå mot internationell berömmelse genom västgötarnas »Napoleon».

Emellertid har Uppsala Studenters Teaterförening sedan sin tillblivelse gått in för att leda studenternas teaterhåg in på nya

*Prins Sigvard har i dagarna glansfullt sagt sitt avsked till Uppsala studentteater, där han firat sådana framgångar som amatörskådespelare och där han varit ett entusiasmerande föredöme. En medspelare skildrar här hans teaterbana och sympatiska kamratskap.
Ovan: Prins Sigvard i »Stödet».*

banor. Och teaterföreningen kan nu efter en femårig tillvaro blicka tillbaka på synnerligen goda resultat. På »Chateau Barowiaks», den gamla, mångomskrivna, glorieomstrålade teaterladans tiljor hava framförts glada komedier och gruveliga dramer i skön blandning och med avgjord framgång.

För sina framgångar står teaterföreningen i stor tacksamhetsskuld till H. K. H. prins Sigvard, hela Uppsalas »Prinsen». Prins Sigvard har under sin studietid i Uppsala även hunnit taga del i studentlivet. Han har varit medlem i O. D., Juvenalorden, English Society och först och sist i teaterföreningen. Prinsen har ett verkligt levande intresse för teater, god blick för det dramatiskt verkningsfulla, utmärkt diktion, verve och säkerhet i aktionen. Hans anpart i teaterföreningens framgångar ligger sålunda ej till någon huvudsaklig del i hans egenskap av publikdragande »dragplåster» vid teaterföreställningarna utan fastmer i det exempel han är för sina medagerande.

Sign., som för halvtannat år sedan hade nöjet agera H. K. H:s svärfar in spe i Shaw's »Hjältar», erinrar sig, att prinsen var den, som först kunde rollen (och kanske någonsin kunde den riktigt). Prinsen var vidare den ende, som icke kom för sent till någon repetition, och det är en sak, som en regissör lär sig uppskatta. Utan tvivel var prinsen även den, vars spel blev föremål för minsta antalet anmärkningar — det berodde sannerligen ej på hans ställning utan på att han gjorde sin sak bra. F. ö. var det även prins Sigvard, som rådigt räddade situationen, då en av motspelarna »kom av sig» i premiärkvällens rampfeber.

Förra torsdagen avslutade teaterföreningen »spelåret» med uppförandet av den australiska författarinnan Margaret Dale's komedi »Stödet» med prins Sigvard i den manliga huvudrollen.

Vi beviljas en blixntintervju såsom det brukas av stora stjärnor under avsminkningen bland blommorna i klädloggen. Detta är sannolikt prinsens »avskedsföreställning» i Uppsala. Ty prinsen kommer nämligen efter avlagd fil. kand.-examen i maj att lämna staden. Något gästspel framdeles? Kanske. Synpunkter på studentteatern i Uppsala? Litet mindre komedi skulle ej skada. Prinsens planer? Konstakademien. Måleri. Prinsen är synnerligen intresserad för teaterdekorationsmåleri, varför det ej är uteslutet att teatern även i framtiden får tillgodoräkna sig hans intresse, fastän på ett annat sätt än hittills. Prins Sigvards signatur S. O. F. (Sigvard Oscar Fredrik) återfinnes f. ö. på den utmärkta affischen för »Stödet».

Uppsala mister alltså nu »prinsen». Men kanske kommer prinsen på gästspel — det brukas ju även så i stjärnornas krets.

H. G.

Som Josef i pjäsen med samma namn.

Som Sergius Saranoff i »Hjältar».

D A M E R I D U E L L

EN LEKTION OM FÄKTNING OCH FÄKTDAMER.

Fröken Ebba Gripenstedt, segrare i nationella tävlingarna.

EN HERRE I VITA KLÄDER STOD mitt på golvet, han hade en gul kudde på magen och obegripliga ljud strömmade över hans läppar...

Scenen är Stockholms Kvinnliga Fäktklubb, och efter en stunds orientering upptäcker man, att den mystiske vite är lärare i den ädlaste av sportgrenar, att de mystiska ljuden nämnas fäktfranska och att den mystiska kudden heter plastron.

Man upptäcker dessutom en sak till: att fäktning är en utomordentligt svår sport. Man tittar en stund på två damer i aktion, man tycker det är vackert med de sviktande rörelserna och de blixtnabba stötarna, men man förstår ingenting. Det är som att se på en tennismatch utan att kunna räkningen.

Fäktning är ingen folksport, och det ligger nog till stor del just i detta: det är för svårt. Det heter fäktkonst. »Äsch», säger den som ämnar börja, »man låter ena handen hänga som en bruten lilja i luften, sätter på sig ett buktigt föremål på huvudet, som skänker en ett respektingivande lömskt utseende och tar ett vasst föremål i andra handen och försöker peta håll på den lömske mitt emot, det är så enkelt —». Ja, om det bara vore att gå fram med samma frejdiga mod och stil som stenålderns stamfar med köttklubban, så bleve fäktningen folksport i morgon dag. Men varje ens försök att göra blodvite på nästan skall ske efter en hord av regler, varje ens rörelse har eget dopnamn och varje krumbukt av en själ och mordvapnet har föreskrivet utseende och omfång. Fäktningen är inte bara konst, det är vetenskap.

— Jag har väl hållit på i 23 år... säger en av fäktningens toppdamer, och på den tiden hinner man åtminstone överblicka och konstatera, hur man skulle vilja fäkta... Det låter överdrivet anspråkslöst men torde vara sant. Fäktningen är kanske den mest intelligenskrävande av alla sportgrenar; man skall inte bara behärska varanda aning om en rörelse hos sig själv och

Det har varit kvinnliga fäktävlingar i Stockholm nyligen och nu fara fäktdamerna ner till landskamp i Köpenhamn. En titt på våra dukliga fäktdamer och deras aristokratiska sport är därför aktuell och på sin plats.

sitt tillhygge, utan man skall hinna räkna ut vad kvinnan med masken mitt emot har för avsikt att företa sig och korsa hennes planer och klinga, innan man sitter som en tordyvel på en knappål. Bakom ett fäktande dampars lediga och blixtnabba rörelser ligger år av träning och stadiga fonder av vetande i den anstarka duellkonsten.

Att fäktningen inte är en damsport för alla beror sedan på mer eller mindre rotfasta fördomar. »Di står ju alldeles still», sade en på fäktävling förirrad dam. För en icke initierad är motionsvärdet i fäktkonsten ganska fördolt. Men det finns

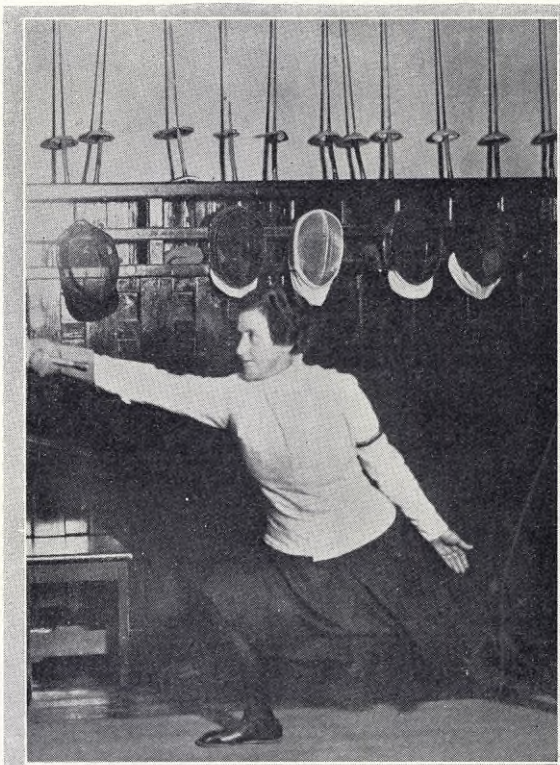
hoppa onaturliga bitar upp i luften för att få motion, det är skrock. Fäktningen kombinerar allt detta, tvingar var muskel i hela kroppen att vakna. Under estetiskt tillfredsställande former.

Våra fäktdamer intyga dessutom, att fäktning är en relativt billig sport. Den gör av oviss anledning ett dyrt intryck, man skall vara med i en klubb och man skall ha en florett och en reglementerad kostym, som skall sitta som den skall, och så burken på huvudet och mannen med kudden, som skall lära en nyttja allt detta. Det låter mycket, men i själva verket är det en årsavgift till klubben och just inte mer. I den ingår undervisning och lokal, när helst anden faller på en. Och dessutom en del obetalbara ting, trevligt kamratskap och deltagande i spexfester, vilkas rykte går vida över staden.

Fäktklubben, som för närvarande och framtiden slåss i norra Stadionornets utsökt trevliga lokaler, är alltså en exklusiv klubb och kommer väl att så förbli. Men fåtalet blir såsom ett flertal, när man ser till kapaciteten. Årets tävlingar ha placerat fröken Ebba Gripenstedt i cirkelns medelpunkt, och fröknarna Hanna Olsens och Ellen Hamiltons silverpytskollektioner äro väl inte markant mindre. Fru Olga Freese är ett av de relativt sett nya och, enligt egen dom, obetydligare namnen, vilket bevisas av att hon är uttagen att fäkta för kung och fosterland i landskampen i Köpenhamn tillsammans med ett av svensk damfäktningens starkaste namn, fröken Elsa Hellqvist. Fröken Louise von Rosen och fröken Brita Posse kunde också med fördel varit karoliner, vid Narva, ej vid Poltava.

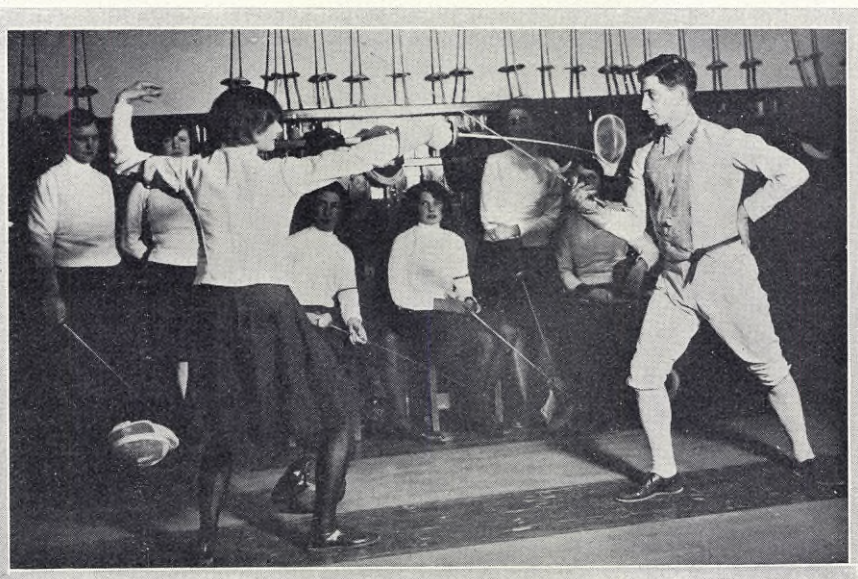
När i flydda tider en herre tittade på en annan herres fästmö så tågade båda herrarna ut i Haga eller Boulognerskogen och hade i all konstnärlighet död på varandra. Nu säga damerna själva en garde och leta själva med vassa ögon och floretter efter varandras anfallsblottor. Mannens pris då var ett rött hjärta, damens pris nu är en silverpokal, men ett pris ha de gemensamt: äran.

BANG.

Fru Olga Freese i anfallsställning.

Ansiktet som dyker fram ur fäktmasken efter en match har i regel inte samma svala kulör som när det dök in i mörkret. Denna serie av små sekundsnabba rörelser, där armar och ben och bål och huvud sätts på lika hårda prov, är den bästa tänkbara motion. Att man skall behöva sparka en boll runt en plan tills man blir gredelin eller gno i terräng med lerklumparna rykande om skorna eller

En lektion på Fäktklubben.

Ekströms

Fästmjöl
Örebro Kem. Tekn. Fabrik

VÄRD SHUS FÖRBI — ELLER INTE?

KAN BILISMEN SKAPA EN NY KVINNLIK FÖRVÄRVS GREN?

DET VAR EN GANG HERRGÅRDSlivet på landet var lugnt, stilla och ganska enformigt; posten kom en eller två gånger i veckan och medförde tidningar, samt brev, varmed medlidsamma släktingar och vänner i städerna hugsvalade anförvanterna i landsorten. Man hade ju inte radio, som fördrivar aftonens ledsnad, inte telefon, på vilken man kunde pingla och säga skål till grannarna. Man var ganska helt hänvisad till egna resurser.

Höga herrar och sköna damer färdades på samma tid i stora skönt målade och bekvämt inredda, av fyrspann dragna vagnar från Stockholm ned till Ystad på väg till Kontinenten och stora världen. Resan gick inte på en dag; långa enformiga dagar tillbringades i vagnen, som rullade fram mången gång över ganska oländiga vägar, och resan måste gång på gång avbrytas, ty både djur och människor behövde vila.

Då som nu stod gästgivarväsendet på en nivå under gästernas pretentioner, och man var tacksam, när man kunde bryta resan och ta in hos vänner och anförvanter på de stora herrgårdarna, där glädjen över avbrottet i vardagslivet var stor. Ljus tändes i kronorna, skummande öl sattes på bordet, en eller annan höna fick hastigt lida en ond, bråd död, skinkan hämtades ned från fläskrummet, sylt och kakor dukades fram. Det blev liv och fart i de gamla herrgårdarna, de gamla herrarna glömde podager och andra krämpor för glädjen att se människor, komma i kontakt med yttervärlden, känna feststämning...

Tiderna förändrades. Järnvägarna började ringla fram genom vårt avlånga land. Man reste på ett annat sätt. Direkt till bestämmelseorten. Gästgivarvärdarna lågo tysta och övergivna. En eller annan handelsresande tog in. På herrgårdarna förändrades livet. Man fick posten oftare, man telefonerade till grannarna, när man hade någon nyhet att meddela.

Livet och utvecklingen står aldrig stilla. De gamla herrgårdarna har sett sin bästa tid. Den sedan århundraden väl dyrkade jorden styckas till småbruk, och snart ligga de gamla corps de logis'en öde. Herrgär-

Bilisten blir allt vanligare som turist och med bilen som fortskaffningsmedel skulle man ju egentligen vara fri och obunden. Men problemet mat och rum är ofta svåröst för folk med bil. Gästgivarvärdarna äro som regel icke inrättade för resande av bilisternas klass. Här görs ett förslag att lösa frågan och skapa ett nytt slags gästgivarvärdar, som kunde ge sysselsättning åt en del kvinnlig arbetskraft. I nästa n:r fortsätter Idun med behandling av frågan.

darnas forna innebyggare måste söka sig nya levnadsbanor; nya vägar att få sitt dagliga bröd.

Hur många duktiga och arbetsamma damer från landet, både från gårdarna och prästgårdarna få nu inte gå omkring ute i världen och söka sig en utkomst som kontorsfröknar, stenografister, och vad vet jag? De måste trängas med andra, mera för det moderna livet lämpade konkurrenter, på redan överfyllda banor. Men många av dem ha en duglighet, organisationsförmåga, ansvarskänsla och erfarenhet som får ligga för fåfot.

De ha sitt lilla fäderneärvda bo, som måste försäljas, det passar inte i storstadens en-rumslägenheter med kokvrå; de lida under de trånga förhållanden, som bjudes dem. De längta hem till landet. De sucka efter mera frihet och armbågsrum.

Tiderna ha som sagt förändrats. Bilismen har åter vänt på tillvaron. Bilarna rulla genom landet, tätt, tätt, tätt. Den arma bilisten måste passa på att lägga sina färder, så att han nattetid inträffar i en stad, på gästgivarvärdarna kan han inte taga in. Där kan han inte ens få en kopp te. Suckande åker han förbi herrgårdshus, som antingen ligga helt öde, eller också halvt i ruin, emedan medel ej finnas till deras upprätthållande.

Hur skulle det vara, om damerna bodde kvar i de gamla husen, de gamla möblerna fingo kvarstå på sina platser, om också här och var förstärkt med moderna bekvämligheter? Om de kunde fodra sina höns och göda sin hushållsgris genom att som fädren åter slå upp sina portar för resande, för bilande medmänniskor?

Naturligtvis! Tiderna ha förändrats. Fädernas gästfrihet gäldades genom den fläkt som gästerna medbragte. Vår tids gäster skulle betala med klingande valuta.

Hur förefaller förslaget?

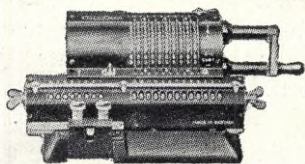
Från bilisternas sida? Jo, de fingo dock till en början försöka finna sig i, att kostnaderna för att bli emottagna under natten, få middag med tre enkla rätter mat, så som fäderna bjödos, och ett glas öl därtill, en plats för bilen i den numera tomma vagnsporten kanske blev något dyrare än vad fallet är i Stockholm och andra storstäder, ty herrgårdarna fingo i sina priser beräkna att inte alla nätter ha fullt hus. Att saken skulle bedrivas som affärsföretag med skälig vinst, och inte som ett oeuvre de charité.

Hur ställer sig företaget från värdarnas sida? De måste å sin sida förstå, att de inte finge pungslå sin husvilla nästa, utan att de fingo även här arbeta för sin utkomst precis på samma sätt, om också efter ett efter deras utbildning lämpligare, som på ett kontor. De fingo sätta sig in i att emottaga även vilt främmande personer med samma älskvärdhet som de visa mot pappas allra bästa vänner. De fingo beräkna att giva kejsaren — bilisten vad honom tillkommer, inte dyrbarare varor, än att kostnaderna bliva väl täckta, och inte heller bjuda för dåligt.

I grund och botten är det stora flertalet människor både anspråkslösa och angenäma. De allra flesta ibland oss äro tack samma att efter en dags arbete vid ratten få en filbunke, en kotlett med grönsaker och en efterrätt — så länge som dessa varor äro förstklassiga, och serverade rent och ordentligt, hur enkelt det än må vara. En ren duk, några blommor på bordet... Hemkänsla. Får man så njuta en lugn och trygg afton i ett äkta svenskt hem, promenera i den gamla trädgården och parken, ja, då har man sannerligen svårt att åter bryta upp, och man medför både varaktiga och tacksamma minnen från sin resa.

SIGRID STJERNSWÄRD.

(Ill. G. Chatham.)

ORIGINAL-ODHNER

"En maskin att räkna med."

— 505 —

Huvudkontor & Fabrik:
GÖTEBORG

Försäljningskontor:

Stockholm, Kungsg. 31-33 - Tel. 9311, 9084
Göteborg, V. Hamng. 13 - Tel. 11211
Malmö, Södergatan 14 - Tel. 7455

DEN GODA SLOTTSEFRUN PÅ NOHANT

GEORGE SANDS DOTTERDOTTER BERÄTTAR OM DEN RYKTBARA FÖRFATTARINNAN

DEN LITTERÄRA TALANGEN GÅR I ARV.

AUORE SAND, GEORGE SANDS barnbarn, tager emot mig i en stor, ljus salong. Dess möbler och preciosa ha tillhört hennes ryktbara farmor, och hon bjuder mig att slå mig ner i en vacker antik fåtölj, placerad under Charpentiers kända porträtt av George Sand. Min värdinna liknar ganska mycket sin farmor, och hennes sätt att kamma och kläda sig framhåller ännu mer de Sandska ögonen, den bleka hyn, det yviga håret.

Hon började skriva vid sju års ålder... Fransyskorna taga vara på tiden! Förklarade icke Anne de Noailles för mig att hon började dikta då hon var tre år? Nåväl, det första Aurore Sand nerskrev var en fantastisk saga, som hon gav sin farmor och som denna naturligtvis högt beundrade. Aurore Sand är dotter till George Sands älsklingsbarn, Maurice, vilken som gift bodde kvar hos sin mor på Nohant. Och det var farmor som själv ledde lilla Aurores uppfostran och lärde henne abc ur Iliaden och Odyssevs äventyr, i Leconte de Lisles översättning.

Tidigt utvecklad som Aurore Sand var, kommer hon icke bara ihåg sin farmor, utan även de stora personligheter som under hennes sista levnad omgävo henne såsom Liszt, Turgeneff, Flaubert, prins Napoleon, m. fl. Och som hon, en gång vuxen, tagit till sin uppgift att vårda och skydda sin älskade och beundrade farmoders minne, förefaller det när hon talar om George Sand, som om hon varit dennas ledsagarinna genom livet och bortom döden. Det har väl gått Aurore Sand som det så ofta händer, att hon sammanblandar sina egna personliga minnen med de berättelser om farmodern som hon hört i sin barndom.

Tidigt gift med en ung målare, monsieur Lauth, vilken sedermera förvärvade sig ett aktat konstnärsnamn, gick Aurore Sand helt upp i sin makes gärning. Hon var hans ständiga sällskap och inspiratris och under decennier kunde hon endast på lediga stunder sysselsätta sig med sitt litterära arbete.

Under år skrev hon sålunda utan att någonsin lämna något till tryckning. Till sist beslöt hon dock att publicera en av sina romaner »Att överlämna till Franck». Hon gav dock ut densamma under pseudonym för att icke draga fördel av den nimbus som omstrålar George Sands namn. Då hon, ehuru okänd, erhöil idel lovord och uppmuntran och det från män som Maeterlinck, Fogazzaro m. fl. fick hon mod att fortsätta sin skriftställarebana. Flera av hennes böcker såsom »Livet befaller», »Incarnation» utkommo i bokhandeln — dock fortfarande under pseudonym. Först vid makens död år 1922 slog hon upp visiret och tecknade sig Aurore Sand. Med detta ryktbara namn på titelbladet lät hon trycka om »Att överlämna till Franck», som hon anser vara sin förnämsta roman. Det är en subtil kärlekshistoria, berättad i jagform och i vilken det undermedvetna spelar en dominerande roll.

I höstas utkom av hennes hand en bok, som särskilt glatt vännerna till George Sands författarskap och som bär namnet

Till Frankrike

för oss Iduns korrespondent här och låter oss göra bekantskap med George Sands dotterdotter, Aurore Sand, själv framstående författarinna och pietetsfull bevarare av sin ryktbara farmors minnen och efterlämnade tillhörigheter.

Aurore Sand, efter en målning av hennes man.

»George Sands Berry». Det är en skildring i ord och bild av godset Nohant, som kom i familjens ägo på sjuttonhundratalet samt av det historiska landskap som omgiver detsamma.

På Nohant framlevde George Sand efter alla stormar en ljuv ålderdom, och här tryckte hennes dotterdotter den 8 juni 1876 en sista kyss på hennes vita hand, denna hand som inspirerat Alfred de Musset till den älskliga dikten: Till en blomma.

Författarinna George Sand har själv nedskrivit sitt livs historia, och hennes levnad har blivit så genomforskad och utlagd av litteraturkritiker, att hennes barnbarn icke kunnat foga till densamma några uppseendeväckande avslöjanden. Tvärt om, allt som heter sensation såsom George Sands förhållande till Aurélien Sèze, till Alfred de Musset, till Chopin vidröres icke.

Det är den goda slottsfrun »la bonne dame de Nohant», omgiven av barn och barnbarn som hon dyrkade och som gengälda hennes kärlek, vilken här träder oss i möte. Trots de passionens vågor som sköljde över hennes levnad var George Sand framför allt mor. Hennes fyra barn kom alltid i första rummet, och när hon for med Chopin på den olyckliga resan till Majorca, tog hon sin son Maurice och sin dotter Solange med sig, ehuru hon kunnat lämna dem i goda händer på Nohant. Den mest innerliga gemenskap rådde mellan henne och Maurice. Hon delade alla hans strävanden och hans lekar och när han, som var mycket händig, själv

tillverkade en marionett-teater med dess små aktörer i papp, var modern lika road därav som barnen. Hon satte ihop de pjäser som där spelades, och inte nog med att hon själv tog del i leken, hon fick även sina berömda vänner att intressera sig därför såsom Balzac, Flaubert m. fl.

Hennes hjärta klappade lika varmt för barnbarnen som för barnen. Med största ömhet och tålmod ledde hon deras första undervisning, och hon tröttnade icke att besvara frågor, förklara och berätta... En liten bondflicka, som kom till familjen som hönsvakterska, hade aldrig fått lära sig läsa och skriva. Även hennes undervisning tog sig George Sand personligen av. Hon var också en utmärkt husmor, som i detalj sörjde för sina gästers välbefinnande.

George Sand var nattarbeterska. Som hon sällan gick till vila förrän i gryningen, blev hon först synlig framåt femtiden på eftermiddagen. Dessförinnan voro gästerna helt sig själva. Men efter fem företog sällskapet gemensamma promenader och efter dinén, vid vilken alla sökte överbjuda varandra i kvicka infall och skämt, allt medan värdinnan satt tyst, följande de talande med sina av intelligens lysande ögon, vidtog det angenämaste samkväm i salongen. De varma sommarkvällarna flyttades pianot, det instrument till vilket Chopin komponerade sina härligaste verk, ut i trädgården och Pauline Viardots gripande stämman blandade sig med näktergalens trolska rop och bladens sakta sus. George Sand var sant musikalisk och samlivet med Chopin, med Liszt, hade utvecklat hennes förståelse för musik, för verkligt konstnärsskap.

I Berry skrev George Sand sina flesta verk. Allt tjänade henne här till inspiration, människor, natur, sägner: mjölnaren i kvarnen, hönsflickan, den Svarta Dalen med sina spökväsen, den mörka dammen, trädgården i Louis XVI, vilkens blommor aldrig fingo plockas. Endast på slottsfruns födelsedag vågade trädgårdsmästaren förära henne en bukkett. Ty hon dyrkade blommor som levande väsen och hon dyrkade djur. Den gamla hästen, med vilken hennes trogne kusk, Sylvain, körde henne runt i trakten, hunden Fadet, som under tjugufem år vaktade gården och som blev begravnad på Nohant, ej långt från sin härskarinna, allt, allt har hennes målade penna låtit komma till eftervärlden i romantiserad form.

Till sin lilla dotterdotter författade hon två dikter »Aurore» och »Farmor». I bägge uttrycker George Sand den panteistiska livsåskådning som var hennes.

Dessa små poem, nerskrivna med George Sands stora, vackra handstil, deklamerar Aurore Sand med rörd stämman, medan jag kastar en avskedsblick på alla de minnen som salongen gömmer och vilka i sinom tid komma att hamna i musée Carnavalet, dit hon redan skänkt de flesta och dyrbaraste föremål som tillhört George Sand liksom gården Nohant testamenterats till Franska Akademien.

ANNA LEVERTIN.

LYXVARELSERNAS TIDEVARV

ENGELSKA MEDELKLASSKVINNAN UNDER VICTORIAS TID DRACK TE OCH SKVALLRADE

EN TILLBAKABLICK INFÖR DET STUNDANDE VALET I ENGLAND.

ENGLAND HAR HAFT TVÅ SYN- nerligen märkliga regerande drottningar. Elisabeth och Victoria. Under båda blomstrade landet materiellt och kulturellt mer än kanske under någon konung. Båda voro starka och originella personligheter, som visste att styra och ställa. Vad särskilt Victoria beträffar förmådde hon att ingjuta i sin omgivning en kuriös respekt som alldeles utplånade intrycken av hennes »kvinnligt svaga väsen» i vissa ting. Mr Gladstone betygade, ehuru kränkt i hjärteroten av hennes ostentativa förkärlek för hans politiska rival, lord Beaconsfield, och av drottningens nyckfulla otacksamhet mot honom själv, sin aktning och beundran för henne icke blott som suverän utan som person.

Man tycker, att tvenne kvinnors erkänt dugliga insatser och lysande framgångar på rikets mest upphöjda ansvarspost icke skulle kunna undgå att sprida glans över kvinnan i allmänhet. Fick icke England under större delen av 1800-talet år från år bevittna, att en kvinna kunde vara både omdömesgill, framsynt, energisk och resolut i uppgifter, som eljest ansetts höra det manliga släktet till? Det är besynnerligt men sant, att England under 1900-talet aldrig någonsin tillät drottningens succès på tronen att påverka den allmänna uppfattningen om kvinnans status.

Däremot satte den ekonomiska utvecklingen en bestämd prägel på männens syn på kvinnans uppgift i tillvaron. Detta framgår klarast, om man jämför med utvecklingen på kontinenten, särskilt i Frankrike, som i så gott som allt erbjuder de bjärtaste kontrasterna mot England.

England industrialiserades snabbt. Sedan mitten på 70-talet tog industrialiseringen definitivt överhanden över jordbruket. Befolkningen fjärmades alltmer från torvan, där män och kvinnor på ett naturligt sätt inbördes kunna fördela arbetsuppgifterna. Betraktar man medelklassen, ser man tydligast vad som tilldrog sig. Kvinnorna avstängdes helt och hållet från allt som hade med människans förvärvsarbete att göra. I Frankrike är befolkningens flertal jordbrukande. En hustru vet, stund från stund, hur arbetet fortskrider och om det följes av med- eller motgång. Familjen blir ett med hela det timliga slitet. I England förlorade kvinnans intresse för mannens verksamhet i allt högre grad sin praktiska betydelse. Det blev rentav besvärande och irriterande, om det gav sig tillkänna. När engelsmannen återvände till sin förstad efter en dag i City eller fabriken, ville han ha blott ett, ro från alla påminnelser om den icke sällan hasardartade kampen för tillvaron. Ekonomiskt betingade omständigheter stämpla vardagslivets vanor. I England uppstod efterhand en hustrutyp av utpräglad slag. Hon visste intet om mannens förvärvsgärning. Hon bekymrade sig i otaliga fall icke ens om att taga reda på vad han sysslade med. Detta var icke av lojhet. Männens ville så ha det. Husfadern representerade något mystiskt och

Till England

i vars historia denna månad blir en epok, ty då går engelska folket för första gången till parlamentsval, sedan det s. k. flappervote trädde i kraft, för oss Iduns korr. här. Inför denna händelse har Idun velat ge en skildring av den engelska kvinnan — forts. följer.

Drottning Victoria, som gav namn åt den victorianska epoken.

dyrkansvärt som gick under beteckningen »the breadwinner».

Därtill kom i medelklassen något annat. Varje välbärgad familj försökte följa överklassens föredöme i att så tidigt som möjligt sända barnen till boarding schools. Detta gällde i regel blott pojkar. Vid 8—9 år flögo de ur boet och återsågos tillfälligt som ett slags främlingar. Så är det än i dag. Flickorna stannade mestadels hemma och fingo en nödortftig utbildning i form av läskunnighet, de enkla räknesätten och så mycket franska som möjligt. Varenda medelklassfamilj med självaktning lade sig under Victoria till med vanan att ha fransk guvernant för flickorna. Karaktärsdaningen inskränkte sig till att mödrarna efterhärades. Och vad gjorde mödrarna? Vad kunde de göra? De hängåvo sig åt ett tomt umgängesliv. Damerna i alla dessa hundratals medelklasssuburbs i England ha så länge den industriella eran härskat, druckit té hos varandra, spelat kort, pladdrat, »gossiped», som det heter. En av Punch's stående rolighetsklichéer är damernas förkärlek för tomt pladder. Granskar man förhållandena i England, sådana de gestaltade sig under den industriella världshegemoniens glansdagar, måste man fråga sig: Vad skulle en välbärgad gift kvinna kunna taga sig till? Utom litet välgörenhet återstod blott att prata bort tiden. Med mannen kunde hon bara tala om vad hon hört av andra likställda fruar. Han upptog det godmodigt och överlägset som utslag av kvinnans benägenhet för skvaller. Hon visste ju abso-

lut ingenting om det som verkligen betydde något i makens och familjens liv. Hon hölls planmässigt utanför detta. Hennes uppfattning om livet blev därför löjligt trång och förviden. Och den fortplantades till döttrarna med deras franska guvernanter. Kvinnan var och förblev intet annat än en mer eller mindre välmotiverad lyxvarelse.

Motsvarande klass av kvinnor i Frankrike tillägnade sig samtidigt en vida mera realistisk föreställning om liv och arbete. Kvinnan skötte huset. Hennes känsla av delaktighet i förvärvsarbetet har så ingått i blodet, att den från jordbruket överförts på andra arbetsområden.

Fransyskan är den styrande i franskt familjeliv. Detta har traditionen för sig. I Frankrike kan man i dag se omväxlande mannen eller hustrun draga eller styra plogen. Kvinnan tar där ofta ledningen. I fransk litteratur är det vanligt att läsa om kvinnor som giva sina äkta män några sous till tobak och kaffe per dag och själva taga hand om familjens lilla affär. I England är detta hart när otänkbart. Den manliga känslan uppreser sig mot dylik maskulin undergivenhet. Så djupgående och allmänt är den franska kvinnans övertag — eller må vara hennes likställdhet — i allt vad som berör dagligt liv, att det blir löjligt att tala om den franska kvinnans ställning som lägre än den engelska kvinnans, därför att England efterhand tvungits att giva rösträtt och diverse andra lagliga privilegier åt sina kvinnor. Det råkar blott så förhålla sig att fransyskan förvärvat sig en helt annan grundsyn på sig själv. Engelskan var — tills 1800-talets tappra och uthålliga strider så småningom ledde till seger — i egna ögon långt mindre betydelsefull än fransyskan. Hon var den hjälplösa. Mannen var den starka.

Detta betraktelsesätt lever kvar än i dag och yppar sig bl. a. drastiskt i de s. k. break-of-promise-rättegångarna. Om en man, må vara i förhastande, förklarar sig älska och vilja gifta sig med en dam men sedan ångrar sig, blir han stämd för »löftesbrott». Han måste punga ut med en viss summa pengar åt den besvikna. Hon måste förstas göra gällande, att hon är beredd att förmåla sig med karlen, fastän hon är honom motbjudande.

Ett rättssamvete som förlikar sig med dylika genanta utslag av brist på kvinnlig självaktning visar hän på en säregen mentalitet.

Jag är villig att medgiva, att »löftesbrotten» med det lagliga ådömandet av böter, i proportion till den försmådda fästmons förmodade värde, stå i logisk överensstämmelse med en faktisk utveckling. England var under Victoria och förblev under Edvard, och ett gott stycke in på Georg V:s regeringstid, genomsyrat av robust maskulinitet. Det var männen ensamma, som byggde det moderna England, sådant det reste sig inför världens häpnande blickar under senare delen av 1800-talet. Kvinnan hade — fränsett en enda, nämligen

(Forts. sid. 516.)

V A C K R A B A R N

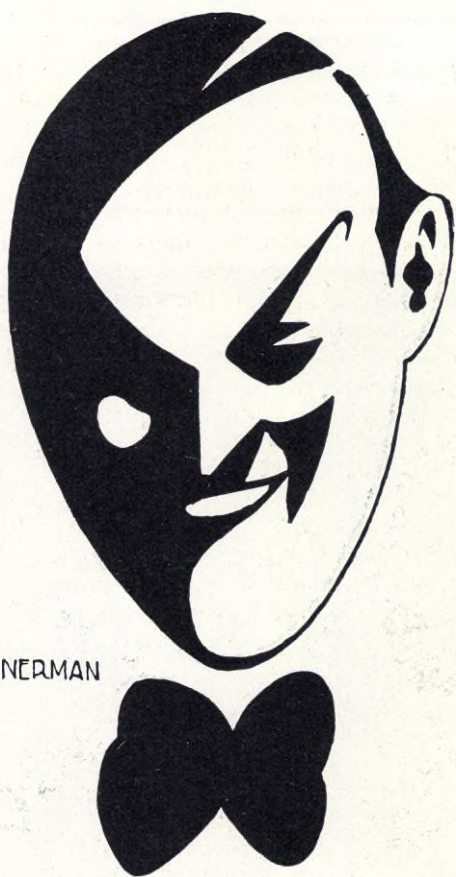
”KOMEDIANTER, MUSIKANTER OCH ANNAT

MINA FÖRÄLDRAR BODDE ÄNNU kvar i Norrköping, och dit reste jag på våren 1909 direkt från Paris, när jag skulle hem för att vila upp ett slag. Men en vacker dag packade jag ihop mina teckningar och skisser och tog Gud i hågen och tåget till Stockholm. Jag skulle söka min lycka som tecknare.

Och så började min rundvandring bland förläggare och skämttidningsredaktörer. Sent skall jag glömma den dagen. Allt efter som tiden skred, sjönk mitt mod, och när jag besökt så där tio eller tolv olika bokförlag och tidskrifter, hamnade jag hos en elegant ung skämttidningsredaktör, som satt med benen upp på pulpeten och blossade på en stor cigarr.

Jag bockade mig artigt och bad att få visa den strängt allvarlige herren mina teckningar. Det var karikatyrer av kända skådespelare jag ritat från vykort. Ringvall, fru Bosse och Rosa Grünberg. »Vad kostar den»? frågade redaktören och pekade likgiltigt på Rosa. Mitt mod steg och jag fick fram »10 kr.» »7:50», sa redaktören, och så blev jag medarbetare i »Söndagsnisse», och Hasse Z. blev i tillfälle att alltså oftast pruta på mina tior. Nu började jag ritade en hel rad karikatyrer ur konstnär- och teatervärlden. Sedan öppnade också de andra tidningarna sina spalter. Jag gnodde på generalrepen. Jag ritade Rosa Grünberg och Inga Berentz, Calle Barcklind, Emma Meissner och alla andra scenens barn. Det var stjärnorna bladen ville ha. Ett år därefter, år 1910, gav Henrik Koppel ut dem samlade på Ljus Förlag under titeln »Konstnärsköpa».

Ibland kommo hälsningar från de yngre och ännu obekanta, om jag inte ville vara så hygglig att teckna dem och få in dem i pressen. En gång kom min bror Ture upp med en lång, smärt man med solbränt ansikte och ett älskvärdt leende och bad att jag måtte rita av denne. Min bror hade råkat honom på hans visturnéer i landsorten, och om ett par dar skulle han debutera inför den kräsna stockholmspubliken. Han hette — Ernst Rolf. Han höll den teckningen i tacksamt minne, och åt-

Ernst Rolf.

För jämnt tjugo år se'n — — — — — Då togo många av våra nu stora stjärnor sina första steg på tiljan i krigs- och krisårens Stockholm, där man ändå hade plats för ett lysande nöjesliv. Einar Nerman har träffat dem alla, ritat av dem och berättar här sina minnen från den tiden.

skilliga år därefter kom jag att ofta föreviga hans leende anlete på både notomslag och affischer, likasåväl som i tidningarna.

En annan gång ringde Ture upp mig. Han hade fått en pjäs antagen på Folkteatern, »Ljusets Riddarvakt», en Uppsala-komedi, och en ung dam skulle spela den kvinnliga huvudrollen, en fröken Zellman. Nu ville man, att jag skulle rita av henne för en tidning och Ture ville komma upp med den sköna. Tio minuter senare sitta vi alla tre uppe i min lilla ateljé högt uppe i Hamngatan 5. Det var första gången min penna försökte fånga skön Tollies pikanta drag, och det blev heller inte den sista. Jag var nog lite nervös den första seancen, hjärtat klappade fortare än det skulle och teckningen blev förresten inte vidare lyckad. Nå, nu kom Tollie inte heller att spela hjältinnan i min broders pjäs, men snart blev jag i tillfälle att rita en hel serie karikatyrer av henne i »33,333» och hela raden av pjäser, som följde på varandra nere på Folkkan. Henne tillägnade jag min nästa bok, »Komedi- anter, Musikanter och Annat Löst Folk» och med ett genomstunget hjärta signerade jag hennes bild. Hur ofta stod jag inte i Folkans kuliss och beundrade... Ack, det var den tiden!

På sommaren 1911 spelade Tollie på Kristallsalongen i en revy, som bar det stolta namnet »Pippi». Min bror Birger och jag fingo av en händelse i uppdrag att recensera pjäsen för Figaro. Den ordinarie recensenten var förhindrad. Vi skrevo världens mest superlativa recension om Tollie.

Genom henne kom jag att råka en annan av våra nuvarande teaterstorheter. I revyen där Tollie då spelade, var också en skådespelare, en ung Thalias tjänare, en yngling på tjugå år. En dag sade Tollie: »Det är en god vän till mig, en ung man, som så beundrar dina teckningar. Vill du inte hälsa på honom?» och så ropade hon »Gösta!» »Herr Ekman», presenterade Tollie, och Gösta Ekman säger något artigt om vackra linjer m. m. sådant. Sedan talade vi om konst och om teater, och våra gemensamma intressen förde oss allt oftare tillsamman.

Det var nog inte alltid så trevligt för honom på den tiden. Kamraterna voro inte så älskvärda mot nykomlingen, och jag minns, hur under sittningen han ibland anförtrodde mig sina sorger och bekymmer från kulisserna. Litet dyster till sinnes sade Gösta en dag: »Ser du, jag tror nu inte, att jag blir någon stor skådespelare, men man får väl vara nöjd, om publiken tycker man ser hygglig ut och man inte precis skämmer bort sin roll.» Jag tröstade honom förstås med, att en dag skulle han nog bli en stor skådespelare — och många av dem, som då ville knuffa honom åt sidan, knuffas nu utanför mäktig chefs kontor på hans egen teater.

Jag minns också, hur jag en gång av en ung skådespelare, som ännu var på Dramatens elevskola blev ombedd att komma och rita honom och en kvinnlig kamrat. De skulle båda debutera på en matiné i Hedbergs »Johan Ulfstierna». Jag tecknade dem bägge, men lyckades inte placera dem i någon tidning. Jag försökte på flera ställen, men fick svaret, att de ej voro nog kända att karikeras. Så den gången fick Tora Teje och Wilhelm Bryde icke se sina konterfej i trycksvärta.

En dag fick jag en hälsning från en

Naima Wifstrand.

Ivor Novello.

FYRTORNETS KONSERVER

För säsongen nya
SILL-INLÄGGNINGAR
såsom Aptitbitar, Kungssill, Slotssill, Briosill, Turistsill, Lunchsill.

Nybakade studenter

Bästa fotot tages hos
TAPPERSONS ATELJÉ
ÖSTERMALMSTORG 5, 1 tr., STOCKHOLM. Ö. 9395.

OCH FULA GUBBAR

LÖST FOLK" SOM VI ÄRO BEKANTA MED

Herman Wildenwey.

artistvän, som kände en ung skådespelerska nere i landsorten. Hon spelade i en operett-trupp och låg som bäst nere i Göteborg. Han visade mig ett fotografi av damen i fråga med alla mina »Scenens Barn» inramade på väggarna runt henne. Jag sände den ombedda skissen med en vacker dedikation och fick av den unga skådespelerskan hennes fotografi och några älskvärda rader. Det skulle dock dröja många år, innan jag på allvar lärde känna brevskriverskan, som var Naima Wifstrand.

Särskilt mycket skulle jag sedan få med Ernst Rolf att göra. Jag vill därför dröja något utförligare vid honom. När jag tänker på vännen Ernst, så ser jag alltid Fågel Fenix för mig. Fågeln, som ständigt glad och munter flaxade upp ur askan och elden.

Mycket har hänt för Rolf. Hans stjärna har ibland syntts vara i nedgående, men så plötsligt dyker han upp igen. Hans vita tandrad lyser lika glatt från scenen, lika taktfast slår han liksom med en hammare in de nya melodierna i den alltjämt lika förtjusta publiken. Jag har mött honom i både ny och nedan. Alltid samma vänliga själ och samma glada humör.

Min bekantskap med Rolf daterar sig från tiden just före hans Bernsdebut. De första åren ritade jag huvudsakligen omslag till hans nothäften. Så låg jag sommaren 1917 vid Hornbæk i Danmark och vilade efter en vinter av mycket ritande, och en dag anlände ett telegram:

»Öppnar Fenix som cabaret rita skylt skisser till inredning dekorationer dräcker möt i Köpenhamn.

Ernst Rolf.»

Enkelt och lättfattligt, inget resonemang!

Nu skulle jag emellertid vila, och på skämt sände jag ett vykort, på vilket jag ritade en fågel Fenix så där som en 5-åring skulle ritat den. Skrev också, att jag en dag skulle komma över till Köpenhamn.

Rolf var stormförtjust i fågeln, och från den stunden blev den hans bomärke.

Så på hösten 1917 öppnade Ernst Rolf sin Fenixcabaret. Det var inte lätt att av Fenixsalongens guldglitrande rader och parkett få något enkelt och modernt, men Rolf ville förstås ha det tip-top, och så genomgick lokalen en metamorfos... Raderna kläddes över med compoboard. Det hela hölls i svart och purpur, och en massa gula lyktor med svarta tofsar spredde ett milt och dämpat sken över det hela. På borden stodo svarta stakar med fyrkantiga gula skärmar, prydda med svarta silhuetter. Över scenen blinkade Fågel Fenix sitt välkommen, och när Rolf framför en fond av endast stjärnor i sin kända »tophat» och slängkappa dinglade in och musiken under Nalle Halldéns inspirerande anförande klämde i med upptakten »Ursäkta mitt namn ä' Boman...» klingade man med glaset, visslade och sjöng med i refrängen. En ny Sigge Wulf!...

Den norske bohèmeskalden Herman Wildenwey läste även sina dikter på Rolfs cabaret och en liten utvald trupp engelska artister gästade Fenix hösten 1920. Det var några engelska teaterungdomar, som egentligen i Stockholm gjorde sin debut på scenen. En mörk yngling spelade piano, Ivor Novello, nu den stora filmstjärnan, Englands Valentino. Betty Chester sjöng sina dråpliga engelska gatvisor, nu en av »leading stars» på Englands teaterhimmel. Om söndagarna gjordes privat cabaret hos

Gösta Ekman.

sir Colridge Kennard, den engelska legationssekreteraren, och då parodierade de engelska artisterna sina svenska och norska kolleger. Ivor deklamerade norska. Hans enda två ord voro Ibsen och Björnson, och virtuosmässigt använde han dessa båda namn, så att det lät som ett mäktigt norskt epos. Man parodierade Rolf själv, som inte fick vara med, och Betty Chester deklamerade »Fallström» med en dammvippa under näsan.

Det var trevliga dagar med de engelska ungdomarna, och uppmuntrad av dem väcktes mina Londonplaner. Ofta när jag nu råkar Betty eller Ivor, så språka vi om Fenixtiden och den stränge direktören Rolf. Och om när sir Kennard fick komma ned och stifta fred mellan de engelska sujetterna och deras direktör.

Så kommo där restriktioner och Fenixcabareten stängde för alltid sina portar. Det vart kanske litet magert med Rolfs affärer, men hans charmerande sätt gjorde, att man förlät och gick på vidare. Hans bön om medarbetande var alltid så bevakande. Så t. ex. minns jag, när jag vid ett tillfälle fick följande telegram från honom nerifrån Malmö: »Ligger i 40 graders feber operas i morgon. Vill du rita utstyrsel till en ny revy och ett par affischer.» Som vi hade litet gammalt ouppgjort, svarade jag telegrafiskt följande: »Ernst Rolf, Malmö. Hade tandvärk i torsdags. Ritar aldrig mera åt Ernst Rolf.»

Nå, det var inte så illa ment. Våra mellanhavanden gjordes upp i godo. Jag fick för mitt arbete för en revy en flott engelsk grammofon och en massa Rolfplattor. När jag vill ha en glad stund sätter jag på en skiva, ty den ger mig Ernst Rolf från de glada Fenixdagarna, som charmören, den leende optimisten, som gjorde Stockholm och förresten hela Sverige åtskilligt gladare.

Nalle Halldén.

Gruva Er inte för stöket

TAG TOMTENS

SKURPULVER

BLOMMIGT OCH LUFTIGT

KLÄDNINGARNA I VÅR.

Låt oss denna gång se på vårens klädningar. Hälften av dem äro blommiga, gärna i små mönster och beska färger, och alla äro tunna och luftiga. På större toaletter ser man fortfarande den sluttande linjen och skärpet i midjan är typiskt för vårmodet. Se vidare bilderna.

Patou har komponerat denna blomstertoalett av chiffon i de nya färgsammanställningarna av mörkbrunt, gult, beige och vitt. Den rynkade midjelinjen är mycket karaktäristisk för vårens mod. N. K. Holmén, foto.

Den röda färgen är modern och passar bra för en elegant sommaraftontoalett i chiffon. Modell från Bernard. Augusta Lundin, Holmén, foto.

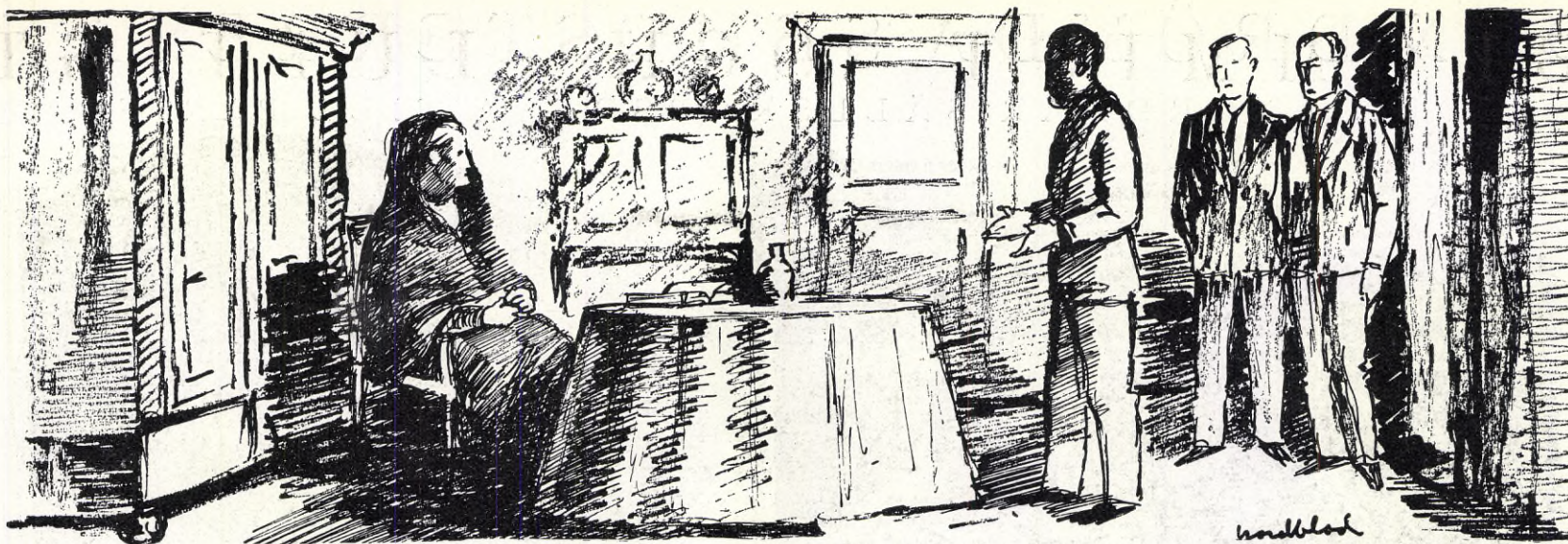
En högst användbar mellanklädnings, säga damerna antagligen, då de se denna modell i klar-röd crêpe de chine med krage och manschetter av smala vita valenciennes. Från Paul U. Bergström.

En korrekt och elegant klädning för vårvisiten och vårmiddagen i blå och vit imprimé crêpe de chine med små plisserade volanger av materialet och av vit georgette. Modell från Lelong. Ateljé Alex, Märthaskolan. Lenkert, foto.

Svart georgette med krage och manschetter av silverspets — en effektfull modell från Lanvin. N. K. Holmén foto.

EN MOR. AV ANNA BJÖRKMAN

— MOR SKULLE SKONA SIG LITE, vila sig. Det var den äldste av sönerna, som talade.

Hon satte sig, men inte för att vila.

— Du ville förstås helst han skulle dö, fast du aldrig skulle få en så simpel önskan över dina belevade läppar. När du frågar, säger du alltid: är han inte bättre, för du tycker den frågan låter passande, men du ser lättad ut, när jag skakar på huvudet. För han är inte i stil med det här fina stället. Nu säger i alla fall doktorn, att han står sig. Han går igenom, rösten skärptes av en ironi, som skar. Krisen är över. Därför ger jag mig ro att vara härute. Annars ville du nog helst jag dog jag med, för jag är inte heller i stil med detta, hon skrev in den vackra parken i en stor gest, det medger jag visst. Och varken han eller jag har velat bo bland er eller trivts här nånsin.

Hon gick, och han sade henne ej emot. Som vanligt. Men hon såg på hans ögon, att han blev ledsen, och det var det hon önskade: göra någon ledsen. För resten var det ord, som länge bränt henne på tungan. Och för henne var det något onaturligt att sveda den på outtalade ord, något som hon inte brukade. Endast hennes oavbrutna vistande i sjukrummet hade hindrat henne från att säga sin mening. Däruppe kunde hon inte tala ut.

Hon vilade händerna i skötet och såg ut över all denna härlighet, som hon nyss bespottat. Den fångade henne i alla fall för några ögonblick. Solen njöt hon, skenet värmdes hennes panna, oroade dock hennes ögon, som så länge vant sig vid ett skumt rums halvdager. Hon vidgade bröstet med ett djupt andetag, söp in alla vårens dofter: lukten av dräktig jord, den skönaste hon visste. Ty hennes barndom och ungdom hade förgått i en fri, vid natur, och hon hade egentligen aldrig förlåtit mannen, att han blivit den oskyldiga orsaken till att staden slutit sig om henne.

Detta skulle väl föreställa barnens ersättning för vad hon offrat för familjen. En snål ersättning denna tama tillvaro i ett modernt villasamhälle.

— Varför lät ni oss inte stanna på Stens-torp? ropade hon efter sonen. Det roade henne att skrika så högt, det roade henne att se hur där blev liv i de långa stela benen, som togo grusgången i ett par

En novell av Anna Björkman, som med sin i Idun prisbelönade roman "Maj i by" gjort publik- och kritiksuccès.

språng, så att han åter kom att stå tätt intill henne, för att hon skulle sakna förvändning att få upp rösten till den där höjden han avskydde. Han som ville ha varje tonfall dämpat, rädd för minsta röjande inför grannar och tjänstfolk.

— Struntpojke, hon mätte föraktfullt den ståtliga figuren framför sig, men hon sade inte ordet, hon sade i stället:

— Skenet är allt för dig. För det passandes skull kunde du sälja din själ. Och hon vände bort sina ögon, som orkade hon inte se hans lite bestörta men orubbligt vördnadsfulla uppsyn. Hans ängslan roade henne och livade henne så att hon släppte sitt offer.

Han drog sig åter tillbaka, lättad att han för hundra gången slapp förklara, slapp upplysa att Märten visat sig icke kunna klara Stens-torp ensam, att de hade måst arrendera ut det, om inte egendomen skulle förfalla, lämna underskott.

Bland dessa tuktade rabatter hade de placerat henne, innanför denna stängande estetiska mur. Ty smakfullt var allt här, utsökt och välbetänt, men hennes ögon fingo ett uttryck som en stängd fågels, de sökte molnens flykt på himlen. Hon längtade till vida, fria skogar, där ingen ansande hand djärvt gå fram. hon trädde till sin barndoms sjö, vars strandkontur ingen beräknande estetisk hjärna vågat ändra.

Annars var här en del vackert. Hennes öga förmådde inte neka det. Ty skönhetskärleken hade de fått i arv efter henne, fast de tuktat också den, förintat den, förklippt den, tyckte hon. Visst lyste planerna läskande gröna och tulpanerna reste sig stolta ur sin matta: röda, vita gula fläckar, livets egna färger. Och tuppkammarna begynte sticka opp.

Hon skulle binda dem till en krans åt Märten, lägga dem på ett fat på bordet vid hans säng, som hon gjorde till barnens födelsedagar, då de voro små. Kanske skulle han uppfatta det, glädjas.

Hon reste sig med möda. Hon bockade sig med möda, men ingen av sönerna vå-

gade hindra henne, vågade sig fram att hjälpa henne. Och för resten gladde dem synen av modern, som böjde sig mot markens örter, medan solens gull flödade kring hennes vackra, vita hår. Det var så länge sedan den synen beskärts dem, det var första gången hon lämnade sin svåra post i dag, gick våren i möte.

Men det var, som om de milda, svala stjälkarna i hennes händer mildrat hennes blods oro. Hon kom sig för att medge, bara för sig själv förstås, att hon haft orätt, det var ej rätt, det där hon sade, att de önskade henne död. De älskade henne. Hon visste det. De voro stolta över sin bondehärkomst, det var modernt, således passande, att yvas över det ursprunget. De funno, att det prydde att ha en reslig, värdig gammal odalkvinna i högsätet i sitt hus, hon kunde alla deras artigheter, om de också ledo i hennes och Märten's rum, aldrig förde en gäst in på deras område, som de funno skräckinjagande, hennes och den sjuke sonens hemtrevliga och varma mot de andras spensliga, färgrena rumslylighet.

Det var dock ej rätt, som hon sagt, det lärde henne mötet med blommorna, jordens älsklingar. Barnen höllo verkligen mycket av henne. Hon funderade inte på att säga det, medge det, men att gå bort till sin förstfödde och säga något annat, vilket kunde betyda just detsamma och skulle uppfattas så, då hon tyckte, att hon hörde ett ljud inifrån huset, uppifrån, och hon gick in med den halvbundna kransen mellan sina händer.

De tre sönerna stodo i klunga borta vid dahliehåcken, en smula handfallna, litet sårade, snöpna pojkar. De sågo inte på varandra. Nöpo tankfullt bland de växande skotten, fingrade försiktigt på bladen, som redan voro skapta men ännu rörande veka och fina. De sågo inte på varandra, för de skämdes. De voro utpräglade gentleman. Hon hade dock talt sant delvis, och det ville de ej erkänna för varandra, ej ens för sig själva. Ty de saknade all lumpenhet, ville ej vara lumpna. De hade önskat livet ur visst icke denna trotsiga, kärniga, besvärliga gamla mor, som de avgudade, vars utbrott de logo åt men med en förlägen rodnad på kinderna, gamla karlarna, för hon hade ett sätt att säga just det man

(Ill. G. Nordblad.)

(Forts. sid. 519.)

Kobbs Finaste Ceylon

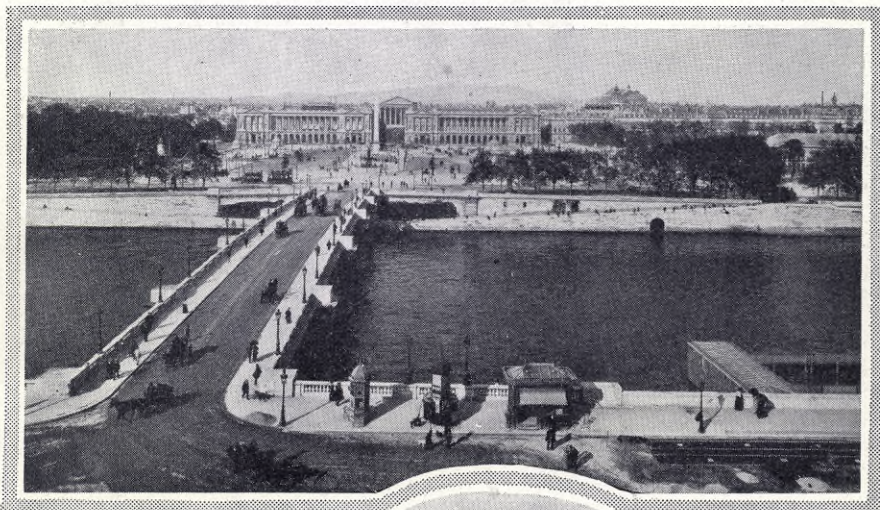
Observera! Grön etikett.

I den Europeiska marknaden existerar icke ett finare Ceylonthé än detta.

Ett thé för finsmakare.

DEN DRÖMDA SEMESTERRESAN

IDUN ANORDNAR SÄLLSKAPSRESA TILL PARIS

Den ståtliga anblicken av Placc de la Concorde från Seinen.

Körsbärsblom och snö — en vanlig anblick i Schweiz.

Den berömda alptoppen Matterhorn, 4505 m., i Schweiz.

Rigi, nära Brunnen, där man har storartade utsiktspunkter över Alperna.

NI SER FRAMÅT MOT SEMESTERN, och ni har en dunkel känsla av att denna semester skall bli något olikt alla andra semestrar, något alldeles särskilt att leva på nästa långa arbetsår. Men ni har även en dunkel känsla av, att samma avsikt och önskan har ni hyst alla andra år, och ändå flyta semestrarna ihop till en konturlös blandning. Ändå säger ni med samma eftertryck och övertygelse »I år...»

Idun gör härmed ett erbjudande, som ger var och en med ledigheten förlagd till senare hälften av juni — och alla andra, som eventuellt äga att själva placera den — en chans att göra 1929 års semester till något extra. Den 15 juni startar Idun en sällskapsresa på femton dagar från Trelleborg till Paris och åter.

Man må ha vilken smak och vilka intressen som helst — Paris är väl ändå en av de få platser, som alla föresatt sig att någon gång besöka och beskåda och beundra. Men man har skjutit upp det — semestern är för kort, det blir för dyrt och — ja, så har man inte vågat bestämma sig.

I år vågar ni, då Idun undanröjer alla de svårigheter, ni tornat upp inför er. Idun åtar sig först att bevisa, att semestern inte är för kort för ett grundligt och rikt givande besök i världens huvudstad. En sällskapsresa under sakkunnig ledning kan ju planera och organisera på ett annat sätt än en enskild person med kanske bristfälliga språkkunskaper och en invecklad Baedeker som enda hjälp. Ledningen kan av beprövad erfarenhet välja ut, vad som bör ses, och sedan i lämpliga proportioner fördela det över de dagar som stå till förfogande,

Hur många gånger har Ni icke drömt om att få göra semesterresan till Paris? Nu erbjuder Idun Er ett tillfälle därtill genom sin andra sällskapsresa för året, som går till Paris och som i goda arrangemang och angenämt ledarskap icke skall stå Iduns lyckade Orientresa efter.

utan tidsspillan och ändå utan att det behöver bli tröttande och jäktigt.

Vad kommer alltså Parisvistelsens fem dagar att innehålla? Trots allt, som Paris rymmer av kulturella värden, är och förblir själva staden med dess odefinierbara tjuvning det man bäst och helst minns. Huvudvikten i programmet lägges därför på rundturer inom staden och till Versailles och Malmaison, varvid självfallet uppehåll göres vid allt speciellt sevärt. Att Paris är konstens huvudstad få resenärerna rika tillfällen att konstatera under de grundliga besöken i museer och samlingar i Louvren, Luxembourg o. s. v., allt under sakkunnigt ciceronskap.

Semestern skall dessutom visa sig vara lång nog att rymma mycket mer av oförglömmeliga intryck. Vägen till Paris tages genom Schweiz, med bl. a. båtfärd över Bodensjön och utflykt från Brunnen till Rigi med dess storslagna utsikt över alpvärlden. Schweiz hör till de länder, som man ofta ser på vyer och fotografier, men vars bergsnatur med hissande perspektiv man ändå har svårt att riktigt föreställa sig i verkligheten. Och ni kommer att upptäcka, att ni aldrig kunnat tillnärmelsevis föreställa er, hur vackert alplanet verkligen

är under högsommaren. Ni kommer att stå vid det snöhöjda Matterhorns fot, resa längs Rhône's gröna stränder, bada i Genève'sjön och bese det av Byron besjungna slottet Chillon.

På hemresan från Paris göres ett uppehåll i Köln med utflykter på Rhen.

Detta var befrielsen från första bekymret: semestern är för kort. Även det andra: det är för dyrt att resa till Paris, åtar sig Idun att undanröja. Resan kostar, med alla utgifter för järnväg med sovplats, hotell, måltider, drickspengar, bilfärder och entréer, kronor 595: — I klass färja och III klass tåg. För I klass förja II klass tåg tillkommer en summa av 95 kronor. De enda extra utgifter som tillkomma, äro passviseringar och bordsdrycker. En handpenning av 50 kr. erlägges vid anmälingen om deltagande. Anmäl. ställas före den 20 maj till Iduns red., som står till tjänst med alla detaljupplysningar per brev, tel. o. s. v.

Ekiperingsfrågan är lättare ordnad än om det gällde en vistelse vid en svensk badort — praktisk reseutstyrelse och lätta sommarplagg. Ni har i månader längtat efter solen, men vis av perspektivet bakåt, som kastar sin dystra skugga även över sommaren framför er, tors ni knappast lita på att den svenska midsommarn skall bli verklig midsommar. Schweiz' och Frankrikes sol och sommar vågar ni lita på — under de 14 dagarna kommer ni att lagra en fond av sol och värme för 1930 års vinterrusk.

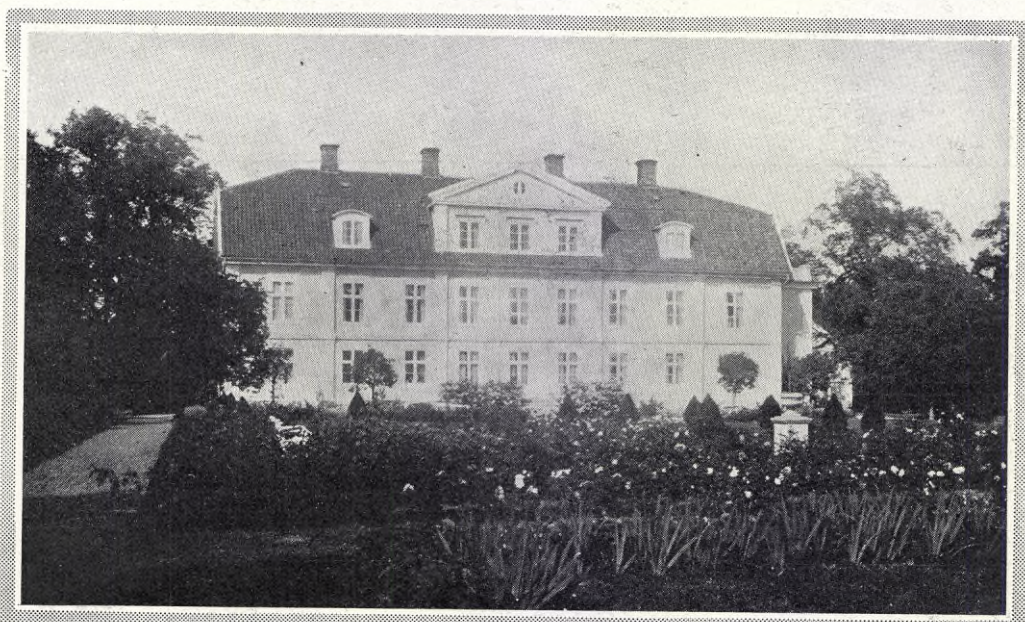
Alltså: gör i år semesterdrömmen till verklighet — drömmen om resan till Paris.

TRE VASAKONUNGARS SLOTT

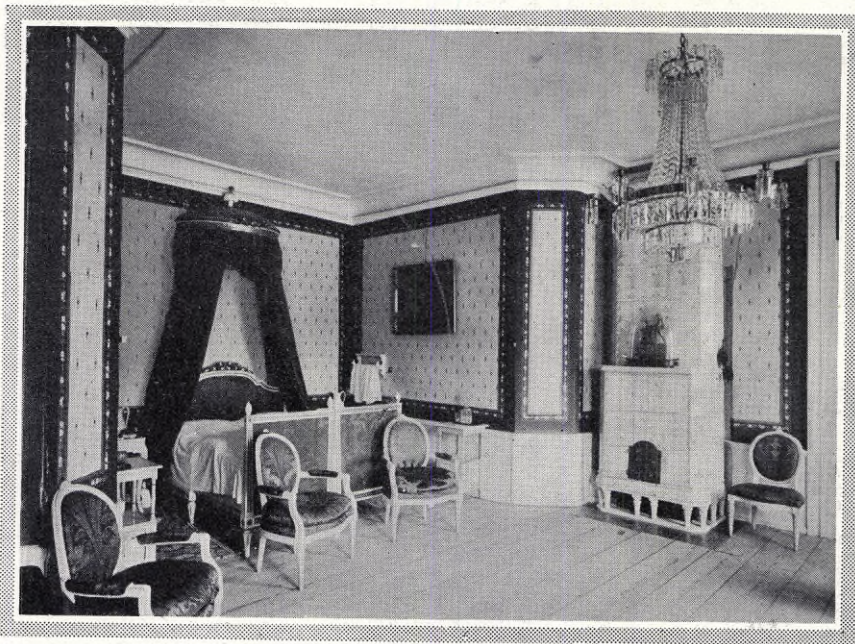
VÄRNANÄS OCH DESS RIKA KONSTSKATTER

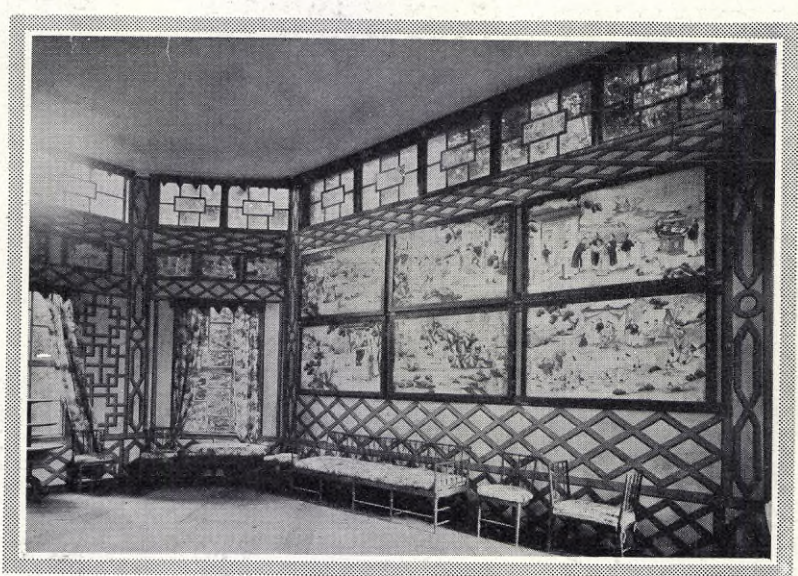
Fru Emilie Mannerskantz med dotter.

Värnanäs.

Röda sängkammaren.

Interiör av kinesiska lusthuset.

KUSTTRAKTEN SÖDER OM KALMAR är känd för sin leende skönhet och för sin gamla kultur. Det är historisk mark man beträder, då man åker in på de vidsträckta ägor till Värnanäs, Kalmartraktens mest intressanta egendom, rik på konst- och kulturminnen.

Sällan gå en gårds traditioner så långt tillbaka i tiderna. Redan år 900 beboddes Värnanäs av Mörejarlen Ragvald Östensson, och dess ägarelängd är alltsedan dess känd. På slutet av 1400-talet kom det i Vasaättens ägo, och bland dess besittare må nämnas Gustav I, Erik XIV och Karl IX. Då Gustav Vasa 1541 låg vid Brömsebro vid Blekingegränsen och underhandlade med Kristian III, bodde drottning Margareta med sina barn hela tiden på Värnanäs. 1647 förvärvades gården av den store rikskanslern Axel Oxenstierna, som gjorde den till residens i sitt grevskap, Södra Möre.

Sedan egendomen länge varit i släkten Oxenstiernas ägo, förvärvades den 1798 av majoren Carl Råbergh, som blev adlad Mannerskantz, och i vars familjs ägo den alltjämt befinner sig. Uppe i stora salongen hänga ett par utomordentligt vackra porträtt av honom och hans maka Christina, född Lindeman, båda målade på Värnanäs 1799 av ingen mindre än A. U. Wertmüller.

En av Sveriges äldsta gårdar är Värnanäs i Småland, som Idun här gör ett besök och vars enastående konstsamling är värd att uppmärksammas av envar konstlärare.

Den glansigt mjuka sidenschalen, som ligger över hennes axlar, lyftes varsamt ur en låda av den unga fru Emilie Mannerskantz, som nu härskar på Värnanäs. Husets fyraåriga dotter heter Christina efter denna första fru Mannerskantz, hon, till vars minne hennes make lät resa det vackra templet i parken. Från en utomordentligt vacker bokbevuxen kulle höjer sig den kolonnuppburna byggnaden med sin inskription på frisen: »Åt en saknad vän.» Åt sin andra hustru ägnade denne initiativrike förste Mannerskantz en annan originell byggnad i parken, en slags grotta av vass och grenverk, vilket senare på väggarnas innersida bilda hennes namn och årtalet 1803. Det var även han, som anlade den på naturliga resurser så rika parken, byggde små pittoreska broar över den lilla ån, som slingrar härigenom och likaså uppförde den verkligt sevärda kinesiska paviljongen, invändigt helt dekorerad med en målad kinesisk tapet och försedd med en äkta kinesisk bambumöbel. En i sitt slag

ganska enastående och synnerligen väl behållen 1700-talsskulptur.

Det var också nyssnämnde Mannerskantz — den förste av ätten — som 1791 uppförde den nuvarande huvudbyggnaden, det stora, präktiga trevåningshuset, som med sitt brutna mansardtak gör ett gediget och gammalförnämt intryck, som endast stärkes, då man beträder dess inre. Han var också konstlärare och samlare denne mångsidige man, och hans goda förbindelser med Nederländerna gjorde det möjligt för honom att komma över så många förnämliga dukar, som nu rymmas i Värnanäs' beryktade tavelmålning. De till ett åttiototal uppgående dukarna voro förut samlade i galleriet, men husets nya värdfolk, löjtnant Axel Mannerskantz och hans unga maka, f. Nordenfalk, har för att bättre låta dem komma till sin rätt spritt dem i hallar, trappuppgångar och gemak. Huvudparten hänger dock alltjämt i galleriet, detta vackra, avlånga rum med sin fint tecknade fris med antikt motiv utefter taket, utförd av Per Hörberg. Av den utsökta tavelmålningens skatter må särskilt nämnas Ehrenstrahls stora duk, Tjäderlek, som hänger i trappuppgången, tvenne värdefulla landskap av van Goyen, en typisk duk av

(Forts. sid. 516.)

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

EBBA SEBERG.
F. Schönbeck, Stockholm. Änka efter redaktören i Dagens Nyheter Albert Seberg.
80 år den 3 maj.

AMY von ARBIN.
F. Bring, Strömsholm. Oldfru på Strömsholms slott. Änka efter kammarherren A. M. von Arbin.
75 år den 3 maj.

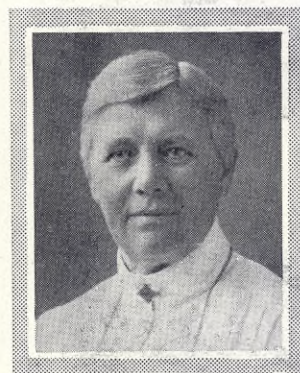
ADA ARWEDSON.
Fröken, Kimstad. F. d. föreståndarinna för Linköpings Elementarläroverk för flickor.
75 år den 4 maj.

ELISABETH FALKENBERG.
F. grev. Cronstedt, Stockholm. Änka efter greve Henrik Falkenberg.
75 år den 8 maj.

GERTRUD MORLING.
F. Bergström, Falun. Änka efter bankdirektören J. Wilhelm Morling, Falun.
70 år den 4 maj.

ANNA RADHE.
Fröken, Uddevalla. F. d. hamnkassör. Dotter till handlanden Jonas Radhe.
70 år den 4 maj.

ELISABETH von HARTMANSDORFF.
Fröken, Stockholm. Dotter till häradshövdingen A. E. von Hartmansdorff.
70 år den 6 maj.

MARIA KIHLGREN.
F. Wikström, Östmark. Maka till kyrkoherden i Östmarks församling Wilhelm Kihlgren.
70 år den 9 maj.

MATHILDA KJELLBERG.
F. Hedlund-Berg, Stockholm. Maka till f. d. förste marineläkaren dr John Kjellberg.
65 år den 1 maj.

SELMA JACOBSON.
F. Widfors, Malmö. Änka efter landssekreteraren i Älvsborgs län L. Th. Jacobson.
65 år den 2 maj.

ANNA LINDH.
F. Ekman, Stockholm. Maka till civilingenjören Birger Lindh, Stockholm.
65 år den 3 maj.

GERDA NYSTEDT.
Fröken, Äppelvik. Lärarinna. Ordf. i Sveriges folkskolläraryrkesförbunds centralstyr.
65 år den 9 maj.

BERTA NYVALL.
F. Mankell, Linköping. Änka efter överläraren C. J. Nyvall, Nora.
60 år den 2 maj.

ANITA AHLMARK.
F. Lund, Karlstad. Maka till översten Carl Oskar Ahlmark, Karlstad.
60 år den 7 maj.

INGRID SOPHIA MALMGREN.
Fröken, Malmö. F. d. förste postexpeditör i Malmö.
60 år den 7 maj.

MARIANNE NORDQUIST.
Fröken, Skrehall. Målarinna. Dotter till apotekaren P. M. Nordquist och hans maka, född Ljungberg.
60 år den 7 maj.

ESTER STRANDBERG.
F. Colliander, Jönköping. Änka efter kronolänsmannen C. E. Strandberg, Forsheda.
60 år den 9 maj.

NAINA WIKANDER-ÅBERG.
Fru, Höje. Sjuksköterska, gymnast. Verksam inom Röda Korset m. m.
55 år den 3 maj.

SIGRID THERMÆNIUS.
F. Grenander, Örebro. Maka till direktören Gottfrid Thermænius, Örebro.
50 år den 25 april.

SIGNE NYMAN.
F. Moberg, Stockholm. Maka till majoren i Bohusläns regementes reserv C. A. H. Nyman.
50 år den 6 maj.

Högsta kvalitet — billigt pris — kraftigt
— pålitligt! Intet bakpulver är som

RUMFORD

**Allt
gott
folk.**

både unga och gamla, friska och sjuka, alla behöva **Frukt-salt-Samarin**. I staden eller på landet, i hemmets lugn eller ute på resa, överallt är **Samarin** lika oumbärlig.

När arbetslusten fattas, när dåsighet och olust inställa sig, tag ett glas härligt brusande **Samarin**, ty intet är så stimulerande till energi. Det verkar välgörande och skyddande och ger hela organismen en genomgripande rensning från otjänliga ämnen; ett huvudvillkor för kroppens sundhet och välbefinnande.

Fruksalt-Samarin
HÄLLER FYSIKEN FIN

Samarin kostar kr. 2,50 pr fl. och säljes överallt. Obs! Ej i lös vikt.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56
och Sö. 4867.

Etablerad 1875.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstugatan 4.

Tvättinrättningen

Telefon Sö. 336 30
och Sö. 15735.

**GEMLA
TRÄDGARSMÖBLER**

REKOMMENDERAS

HÄNVÄND EDER TILL NÄRMASTE
MÖBELAFFÄR.

GEMLA FABRIKERS A.-B., DIÖ

**Är Eder energi
försvagad?**

Går arbetet långsamt och utan intresse?
Eller känner Ni Eder riktigt "trött"?
Då är det i regel

vårtröttheten

som gör sig gällande. — Vill Ni återvinna Eder vanliga hälsa och styrka, bör Ni ta det erkända

styrke- och nervnärsmedlet

Sanatogen

Endast därigenom får organismen ersättning för den förbrukade mängden av de viktiga och oumbärliga äggvitämnen och fosfor.

Rekommenderat i 25.000 skriftliga uttalanden från kända läkare.

Fås på alla apotek samt i färg- och kem.-affärer från Kr. 1:75.

Önskas ytterligare upplysningar, ifyll och insänd kupongen till

A.-B. SANATOGEN

Kungsgatan 59, Stockholm I. Tel. 12195

Sänd mig gratis och franko:

Sanatogenprov och broschyr.

Namn

Titel:

Adress: Idun

Vad kostar kalaset.

DET ÄR INTE NÅGON OVIKTIG fråga. Vad går det till egentligen?

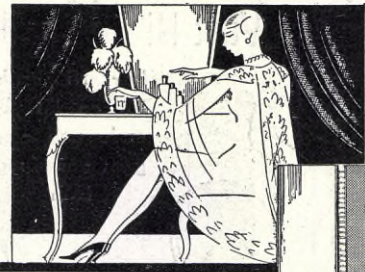
Frågan anses visst inte taktfull, inte fin. Men så här allmänt taget kan man ju få göra den.

Det haglar reklam omkring oss. En gång i veckan ringer någon och ber att få demonstrera en elektrisk golvbonare. Eller en elektrisk dammsugare. Båda äro vardera en affär på sådär 400 kr. med avbetalning. I dag kom en psykologiskt väl uttänkt reklam om radio i brevlådan. Ett iordninggjort brevkort: bestäm dag och klockslag, så demonstrera vi vår nya radio. Den kostar med avbetalning 240 kr. Samma dag var jag på födelsedagskalas hos en vän — vet ni, att hon fått en ask le v a n d e violer, luktvioleer, utomordentligt söta, från en kappfirma! Om firman visste att det var hennes födelsedag, skola vi låta vara osagt, men idén var till den grad behändig! I asken låg så ett fint tryck från firman, med violfärgade bokstäver, där deras varor omtalades i frestande ordalag.

Man smickrar oss med att tro att vi fundera på att köpa bil. Det haglar bilreklam i brevlådan, för att vi trassla oss fram i en villa, nämligen. Snart kommer väl reklamer om frysskåp (600 kr. utan avbetalning), där de små lådorna med sina isbitar till viskygroggen blir en stor frestelse för herrn. Tre stora firmor äro artiga nog att skicka kort till mannekänguppvisningar och de läckraste reklamer om hattar. Alla människor få bokreklam i sina brevlådor, där böcker realiseras, som vi förut frestats att köpa dyrt.

Men jag gnider golvet med trasor, det blir billigare. I mitt hus gå oanvändbara kläder, som ej kan ges bort helt, ylle och bomull, sin givna gång ned till en ödmjuk tjänst för strykbrädan, skor, golv, lagning inte att förglömma, till dess att den slutliga förintelsen förestår och så är det väl i alla de hus, där man inte har elektrisk golvbonare. Jag har stagnerat. Slut med frestelser. Det skulle behövas en enorm omsättning för att man skulle lystra till locktonerna från alla dessa, som vilja sälja. Symaskin, mangel, skrivmaskin, böcker inom vissa gränser och en liten, antagligen skraltig dammsugare, (en av de underbara i sin art har jag aldrig haft att jämföra med) grammofon (familjens skatt och nöjeskonto) ett par stålvispar, (en hårsikt skall inköpas!) fjolårets hattar, mitt livs panama för de 12 dagars värmebolja vi väl i alla fall få i juli, telefon, vävstol, nagelpomada, silkestvål och nattcrème — stopp!

Det får räcka. Och det är inte så litet. Nödortfött skyld, utan läppstift, cigarrer och permanentondulering skall jag framleva mina återstående dagar (som kunna bli ytterligare 30x365) utan att låta mig anfäktas av de oviga, mekaniska eller handgjorda agremanger man vill fresta mig med. Den där crèmen, som verkligen gör hyn ung och som jag tror på, den går jag förbi, suckande. Ett funktionalistiskt bord, en urgrävd rektangel, 1/4 meter brett, 1 1/2 meter långt, lagom för skrivmaskin och litet papper bredvid och med två helledudane så små lådor i var jag svag nog att fråga på. Det kostade 335 kronor. Jag drog en suck igen, denna gång av lättнад. Slöjd-magasinens funktionalism är mera överkomlig, min dotters toalettbord kostade 12 kro-

**En hudcrème
med två egenskaper.**

Gahns Faréna-Crème tillverkas så, att den lämpar sig såväl till dag- som nattcrème, och den innehåller verkligen hög havrehalt. Gahns Faréna-Crème tillför huden även den erforderliga näringen samt motverkar uppkomsten av rynkor och narighet. Hudvävnaden bibehålles fast och jämn — hyn får en mattvit teint och ett ungdomligt utseende.

Massera in crèmen väl i huden innan Ni går till sängs, torka bort den med en mjuk duk, och Gahns Faréna-Crème har upplöst och avlägsnat alla föroreningar. Innan Ni går ut på morgonen bör Ni använda Gahns Faréna-Crème för ansikte, hals och armar. Den skyddar mot vädrets skadliga inverkan och bildar ett utmärkt underlag för puder.

**FARÉNA
HAVRE-CRÈME**

Till salu överallt
i tuber à kr. 1:—
i burkar à kr. 2:50
i lyxburkar à kr. 5:—

Gahns
Upsala

Kungl. Hovleverantör

En familjeklenod

är ett äkta

Viking-Uhr

Det fulländade kvalitetsuret med den säkra gången och det förnäma utseendet.

Herrsilverur fr. 40 kr. Hos urmakare. Enkelboett 14 karat 120 kr. och högre. Dubbelboett 14 " 160 " Armbandsur, olika prislägen. o. högre.

**Konstnärliga arbeten
i läderplastik**

såsom Skrivunderlägg och Portföljer, Plänböcker, Bok- och Telegrampärmar, Damväskor m. m.

ATELIER HERTHA

Drottninggatan 88 B - STOCKHOLM
Telefon Norr 30 36.

Ni kan magra,

bliva slank och modern och förbättra Ert allmänna välbefinnande utan att behöva tillgripa vare sig diet, kroppsövningar eller medicin. Synligt resultat redan efter fem dagar. Ni kan lätt själv reglera avmagringskuren att gälla hela kroppen eller endast viss del. Tillskriv Fru Christiane Christiansen, 45 Nørregade, Köpenhamn K. 7, som gratis sänder Eder upplysningar om ett verksamt medel, lätt att följa i hemlighet. Medlet är ett verkligt mirakel.

**DE UPPBURNA
UPPSALAFABRIKATEN**

— av varje husmor kända för sin utsökta arom: —
KUNGS-ÄTTIKA
framställd genom jäsnig av alkohol.
Ej att förväxla med ättiksyra.

SLOTTSS-SENAP
kännarens förtjusning!

Rekord-Senap
Skånsk typ. Ööverträffad.

Guldmedaljer 1924, 1927, 1928

A.-B. UPPSALA ÄTTIKSFABRIK, UPPSALA.

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt: 50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t. Helmarg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Helsida f. t. 750:—, helsida e. t. 600:—, Lediga platser och platssökande 30 öre.

Tel. 1646 o. N. 6147

Grundlagd av

FRITHIOF HELLBERG

IDUN

Chefredaktör:

EVA NYBLUM

Tel. Redaktionen N. 9803 o. N. 402. Verkst. dir. N. 4304

Iduns prenumerationspris:

UPPL. A.

Helt år 17:—

Halvt år 9:—

Kvartal 4:50

UPPL. B.

Helt år 15:—

Halvt år 8:—

Kvartal 4:25

Tel. N. 1602 o. N. 6147

EMULGON

(MED OCH UTAN JÄRN)

är en vitaminrik fiskolja-
emulsion, som innehåller
Phospho-Energon och kalk.

Är starkt aptitgivande, stär-
ker muskler och benbyggnad.

Synnerligen välgörande för
klena och undernärda per-
soner i alla åldrar,

SPECIELLT FÖR BARN.

SÅLJES ENDAST Å APOTEK

av Julia Håkansson överhuvudta-
get som konstnärinna vill man
gärna låna ord ur franska språ-
ket. Det gjorde också teaterche-
fen Wettergren i sitt briljanta tal
till skådespelerskan vid hennes
avskedsrecett med "Äventyret"
på programmet. Grande coquette,
grande amoureuse, grande dame —
allt är förträffliga ord för denna
konstnärinna med så mycket av
franskt kynne i sin person och
konstnärsskap. Där finns den
klassiskt distinkta diktionen, ak-
tionens klarhet, behärskning och
eleganta avslipning, konstnärsska-
pets eld, entusiasm och plikt kän-
sla. Allt detta förnimmar man
också i fru Håkanssons tolkning
av farmoderns roll i "Äventyret".

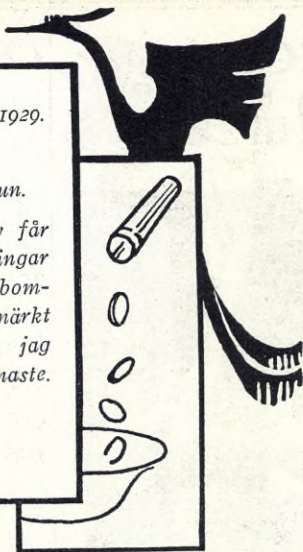
Christianstad den 1 febr. 1929.

Herdins Färgverk,

Falun.

Som svar på Edert brev får
jag meddela, att mina färgningar
med Fenix, såväl ylle som bom-
ull, ha utfallit alldeles utmärkt
bra, och rekommenderar jag
Edert färgverk på det varmaste.

Högaktmingsfullt
Anna Collvin.

Ett gott betyg

"Alldeles utmärkt bra", det betyget har Fenix Hemfärg fått. Det är väl det bästa betyg, man kan önska. Har Ni själv provat Fenix Hemfärg, har också Ni säkert givit dem ett mycket gott betyg.

Man lyckas alltid bra med Fenix Hemfärg. Dessa äro i tablett, och just därför är det så lätt att beräkna den rätta färgmängden, då man vet, att en tablett räcker till 50 gram tyg. Härigenom undvikes också allt slöseri med färg. Det är därför en Fenix-färgning blir så billig.

Det finns 30 olika Fenix-färger att välja på, och ett glasrör med 10 tablett kostar bara 75 öre. Finnas hos färghandlare m. fl.

FENIX

HEMFÄRGER I TABLETTER

En Fenix-färgning går lika lätt som en vanlig tvätt.

Näring i en eller annan form är
nödvändigt för allt orga-
niskt liv. Edra krukväxter
behöva

**Nutrigén-Hesselby-
blandningen,**

ett av fackmän utex-
perimenterat närsalt.

Finnes i alla frö-, färg- o. kemikalieaffärer.

Med jubel och tacksamhet hälsa-
de Stockholmspubliken henne far-
väl i just denna roll, ett farväl,
som varken var så vemodigt el-
ler dammigt som det ibland kan
bli vid avskedsrecetter, utan hade
den förnäma och raka hållning,
som står i samklang med Julia
Håkanssons person och en recett-
tagare, som säger — au revoir.

E. N.

*

"Säna barn" var hälften text,
vilket är ett kraftigt underbetyg
för en film. Harmlös är heller in-
tet ord att bygga berömmelse på.
Ett ordinärt amerikanskt lustspel,
kanske inte dummare än de fles-
ta och absolut inte kvickare. Co-
rimme Griffith är kanske skön,
men det är en ointelligent och där-
med ointressant skönhets. Pojken
var ny och spelade habit.

B. A.

"Köp aldrig vad du anser dig
behöva, utan endast vad du finner
dig icke kunna undvara."

J. Kerfstedt.

EN REPRES- **ODEON** TATIV SIDA UR

ODEON:s SKIVLITTERATUR

Förste Hovkapellmästaren **ARMAS JÄRNEFELT**, med stor
symfoniorkester.

Armas Järnefelt.

Per Gynt-suite, op. 46. Sats III—IV. (Edv. Grieg.)
Frühlingsrauschen. (Chr. Sinding.)
Skogen sover. (Hugo Alfvén.)
De fåvitska jungfrurna, op. 17. Del I—II.
Preludium och Berceuse.
Svenska danser, op. 32. Nr 1 och 3.
Sommarsång och Dalamarsch.
Valse triste samt Finlandia.
Förspel till op. Bäckhästen samt Sinfonia piccola.
Du gamla, du fria. — Kungssången. Sverige.
Vid Frösö kyrka.
Till majdag.
Marsch ur "Bröllopet på Ulfåsa".
Bojarernas intågsmarsch.
Potpourri av Bellmans-melodier. Del I och II.

Dajos Belas Konstnär-Orkester.

Kvarnen i Schwarzwald.
Smedjan i skogen.
Blumengeflüster.
Mossrosor.
Jultomtarnas vaktparad.
Törnrosas bröllopsfärd.
Narcissus.
Was Blumen träumen.
Japansk dans. (Yoshitomo.)
Negerens dröm. Fantasie. (Myddleton.)
Potpourri ur "Rose Marie" av Rud Friml.
Del I och II.
Stilla natt, heliga natt.
O du heliga, o du saliga.
Fantasie ur "Andréa Chenier".
Säterjäntans dröm.
Bröllopsserenad.
Ovo. till "Läderlappen". Del I och II.
Potpourri ur "Czardasfurstinnan". Del I och II.

Dajos Bela.

Bland ODEON-nyheter nämnas:

PRINSESSAN MÄRTHAS VALS och MARGITA
i ypperlig upptagning av
EGERSTAMS ORKESTER.

GÖSTA EKMAN (Sång)
KVINNOR och CHAMPAGNE samt ISABELLA,
där scenens gentleman framträder som skivcharmör.

ODEON

Odeon-electric-skivan är det dominerande världsmärket, som utmärker sig genom sin tonrenhet och ljudstyrka. Inga störande biljud eller nålrasp förekomma å en Odeon-skiva, som tack vare sin överlägsna kvalitet är hållbarast och fördenskull i längden billigast.

ODEON

En mor.

(Forts. fr. sid. 511.)

minst ville höra, det som träffade en sårbar punkt. Men de hade önskat en annan borta och död, brodern. Det skulle lättat dem att slippa lyss till denna höga, nervösa stämman, som gnagde sönder husets distingerade ro. Och dem omedvetet ingav han dem avund ännu, den svartsjuka, som de alltsedan barndomen känt mot den ständigt gynnade, vilken kinkat sig in i mors hjärta långt djupare trots sin svaga, despotiska själ, sin svaga kropp eller kanske just i kraft av sin svaghet än de, praktexemplaren. Annars hade dessa karriärgossar just inget att avundas en yrkeslös neurasteniker, men han hade plågat dem ett helt liv med sin osympatiska form för höggradig sinnesoro.

Alla tre visste, att de alla tre önskade livet ur en bror, som blivit en plågoande. Denna dolda onaturlighet skapade en samhörighetskänsla. Dessa korrekta män kommo att erfara, att intet binder människor tätare samman än ett gemensamt skuldmedvetande. Men så skakade de förnimmelsen av något ohyggligt av sig, rätade på sina långa ryggar och befriade sig i en känsla av samhörighet av annan art. De smålogo mot varandra. Det var inte så värst många, som längre vågade säga dem sanningen rätt i ansiktet. Men hon vågade det allt oftare. Hon var den enda, som ej tog hänsyn till deras framgångar, som ej imponerades av deras enastående karriär. För henne voro de ståtliga, begåvade, utomordentligt lyckade sönerna pojkar, som borde hutas åt. Och att de så alltid skulle förbliva fyllde dessa grånade herrar med ljuv rörelse.

Fortfarande sade de intet, logo blott broderligt förstående och kände sig så vederkvickande för yngrade, barnsliga, som när mor för mycket längesen skällt på deras streck. Den äldste, vilken icke sagt sin mor något emot, muttrade nu fortfarande rätt pojkaktigt:

— Huvud på skaft, det har hon. Bara hon orkar med vakandet och värden.

— Ja sån uthållighet, hon har, sade den yngste. Nu sjunker hon inte samman.

Hon sjönk inte samman. Hon rätade sig, därför att hon kände, att hon behövdes. Hon gick dit, varifrån ljudet mycket riktigt kommit. In att pjollra med den sjuke, som bara ville ta maten ur hennes händer. Hon såg, hur de nervösa dragen upphörde att rycka, när hon satte sig på sin stol vid sängen. Hon såg hur hans grämda mun log mot kransen av blommor hon förde med.

— Gör den färdig mor, bad han.

Hyn om våren.

Denna tid på året blir hyn lätt torr, vilket är ett allvarligt tecken — en varning för blivande rynkor och ful hy.

Nu gäller det alltså att tillföra hudens porer en mild, behaglig hudcrème sådan som

F. Pauli's äkta Liljemjolk-Crème

som ger smidighet, ungdomlig fräschhet, charm och skönhet åt ansikte, hals, armar och händer.

Skär etikett, lätt — för bruk under dagen.

Blå etikett, fet — för hudens rengöring och som natterème.

Originalburk . . . 2:50
Dubbelburk . . . 4:—
Originaltub . . . 1:—
Dubbeltub . . . 1:50

För nu tror inte bara doktorn, att jag blir bra. Nu tror jag, att jag kommer att leva, och då kan du

också tro det. Fast jag är ju till ingen nytta.

— Till inget nytta, tänkte hon

och såg på hur han drack och åt, då brickan kom in. Det menade inte hon, inte ens han. Det menade

Vederkvickande sömn

är källan varur nya krafter för en fruktbringande verksamhet öses. Talrika äro emellertid de, som ej till fullo kunna utnyttja den, då de äro nervösa och överretade. Det är dock så enkelt att undvika sömnlösheten. Avstå de koffeinhaltiga dryckerna kaffe och te, som hos så många människor kunna åstadkomma nervösa störningar. Drick i stället Kaffe Hag, det koffeinfria äkta bönkaffet. Även starkt tillagat och sent på kvällen kommer det varken att störa Eder sömn eller vålla Eder organism någon skada på annat sätt. Kaffe Hag är av utsökt smak och tillfredsställer även fullständigt finsmakarens krav. Begär prov.

Till Koffeinfritt Kaffe, A.-B., Stockholm 5.

Var god sänd mig en provburk (50 gr.) koffeinfritt KAFFE HAG. 10 öre i frimärken bifogas.

Namn:

Bostad:

Postadress: 5

KAFFE HAG skonar Edert hjärta.

När man är orolig

och nervös, bör man ta ett par Somnogantabletter. De verka så gott som omedelbart

nervlugnande och rogivande.

Fullt oskadligt. Tillverkas under kontroll av Professor Håkan Sandqvist vid Kungl. Farm. Institutet, Stockholm. Finnes på apoteken i rör om 20 tabl. à kr. 2 :50, i fickförpackningar om 4 tabl. à 50 öre.

Somnogan

SVENSKA
TRYCKERI-
AKTIEBOLAGET

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: Norr 32955

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags

Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

Crescent 1929 års hypereleganta modeller tillhöra de industriprodukter som väcka svenskens stolthet och utlänningens beundran

Köp
Crescent

Den svenska velocipedindustriens förnämsta produkt
Velocipedaktiebolaget Lindblad
Malmö Stockholm Göteborg

de bara bröderna, som stodo därute i trädgården. Han är den enda mänska i världen, som inte kan leva mig förutan, tänkte hon. Visst skulle de andra sörja mig, hon fortfor i sin rättvisa. Men de skulle reda sig utan mig. Annars skulle de uppriktigt bedrövade stå vid hennes grav. Hon kunde riktigt se dem. Hur de lyfte de höga hattarna från sina korrekta ämbetsmannahuvuden, fabulerade denna oförfätliga gamla själ. Hon kunde höra dem, hennes humor var drastisk och makaber, hur äldste sonen lade tackorden så fint, dämpat och riktigt. Men han här, den klene, han dämpade aldrig sin röst. Den sjuke var den ende av dem, som vågade vara sig själv fullt och helt. På gott och ont. För visst såg hon, att han hade fel, hennes fel. Han var orolig, outhärdligt nervös. Var stund skrek han mor, mor med sin gälla, tröttande stämma. Så tröttade henne ingen av de andra hänsynsfulla sönerna. Inte dottern, som fyllde sin tillvaro med sina vänner och sina intressen.

Den gamla kände sig generad. Hon ville säga något, men hon var bondsk, hon talade ej gärna om sina känslor. Hon sökte efter hans hand, sedan jungfrun gått med maten.

— Till ingen nytta, säger du. Vi två behöver varandra. Vad skulle jag vara utan dig i denna världen?

Då log han gott och lutade huvudet mot kudden. Och stillhet föll över dem, en lycklig, säker ro.

Ty det är det enda, som övertygar en människa om hennes livsberättigande: att hon är nödvändig för någon, att det finns en annan, som inte kan leva henne förutan.

*Det finnes alltid färskt
hos Eder handlande.*

Gre Gess

Smakar Som Smör

Gott på bordet och drygt vid matlagning

*Säljes endast i de privata
affärerna.*

MARGARINFABRIKERNAS FÖRSÄLJNING A/B

FRÅGOR OCH SVAR!

Välgörenhetsmärken.

Fråga: Har tänkt försöka få ihop en samling av 1 à 2 stycken av varje ärgång utav Nationalföreningens julmärken, eller de s. k. välgörenhetsmärkena. Finnes det någon, som kan upplysa om hur många sådana olika märken som har utgivits? *O. U.*

Svar: 26 olika märken ha blivit utgivna sedan början 1904. Ett år, 1912, utgavos 2 märken, varav det ena är permanent.

Alla märken kunna fås från Svenska nationalföreningen mot tuberkulos, adr. Sturegatan 16, Stockholm.

Fråga: Har hört att pensionsstyrelsen lämnar bidrag till tandvård. Hur sökes detta?

Vngling.

Svar: Bidrag från Pensionsstyrelsen till tandvård lämnas endast i samband med vård å kuranstalt och under förutsättning att brister hos tänderna kunna anses inverka menligt på förhandenvarande sjukdoms hävande.

Badformer.

Fråga: 1) Vore tacksam få veta hur så kallade myrbad på enklaste sätt kunna anordnas i hemmet. Har hört att sådana äro bra mot värk.

2) Likaså vore jag tacksam få veta hur äkta tallbarrsbad anordnas. (Ej med tallbarrsolja.)

Stina.

Svar: 1) Myrbad är numera en föråldrad badform. Dessa bad ansågos förr såsom verksamma mot reumatisk värk, emedan rening i huden uppstod av den skarpa myrsyran. Framställningssätt

(Forts. å sid. 523.)

Karina Bell om Oatine

“Jag kan rekommendera OATINE därför att den giver en frisk och klar hud.” *Karina Bell.*

Kan varje kvinna bliva vacker?

Icke alla äga de klassiskt regelbundna ansiktsdragen, men alla kunna uppnå att bevara huden fin, klar och vacker.

Varför

använda 9 av 10 damer dagligen OATINE?

Därför

OATINE är extrakten av ren havre med just de fina bitillsatser, som äro så outhärliga för huden, den är föda och näring, den stimulerar samt verkar uppmykande och adstrangerande. Vid en lätt ingnidning med OATINE och avtorkning efter ett par minuter, avlägsnas allt det smuts och damm som lagrat sig djupt inne i de många millioner porerna. Och glöm inte att en ren hud är den första förutsättningen för en frisk, klar och vacker hud

Ett gott råd:

Undvik tvål och vatten i ansiktet och kom ihåg den gyllene regeln, att huden bliver narig, torr och grov vid bruket av olika slag av crëmer, samt vid all överdriven behandling.

Oatine-Snow är dag-crëmen, som gör huden bländande vit och matt och är outhärlig som underlag för OATINE-PUDER.

Begär uttryckligen

Oatine och Oatine Snow

Namnet är GARANTI för KVALITET. Med varje förpackning följer bruksanvisning. Följ denna noga. *Oatine* skyddar Eder hud mot vår ostadiga väderlek.

Efter rakningen är huden ömtålig. Alla herrar böra därför använda

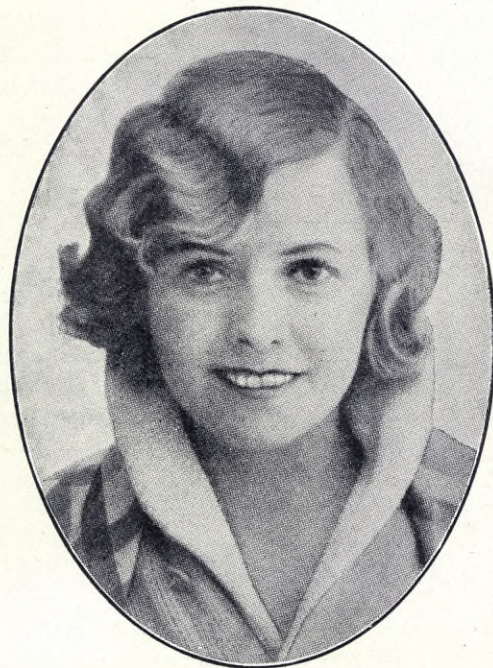
OATINE.

Tillerkänd 10 Grand Prix och Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B.

London — Paris — Köpenhamn — Stockholm

Fås i Finland i Parfumerie Harrison, 27 Kaserngatan, Helsingfors.

OATINE och OATINE-SNOW fås överallt i burkar à Kr. 2: 50 samt stor burk med tredubbelt innehåll à Kr. 5:— . I tuber à Kr. 1: 25 och 2: 50. I lyxförpackning till samma pris.

OATINE-PUDER, är osynligt på huden och fint parfumerat i lyxförpackning à Kr. 1: 50 och Kr. 3: 50 samt i askar à Kr. 2: 50.

I ALLA BÄTTRE PARFYMERIER.

MAZETTI'S ÖGON-CACAO

delikat — kraftig — hälsosam

Högsta näringsvärde! Lämnar ingen bottensats!

Denna cacao är genom sin absoluta renhet, överlägsna styrka och delikata smak ett hälsosamt och kraftigt näringsmedel.

Åtgår endast för cirka 2 öre till en kopp.

Vår billigare

kvalitet

MAZETTI'S KUNGS-CACAO

garanteras också ren och oförfalskad.

Obs! Våra ännu billigare kvaliteter, paketerade och i lös vikt.

NORRAHAMMARS MANGEL N:r 3010

är marknadens förnämsta. Den står på höjden av vad som kan åstadkommas.

Med sina tre valsar, varav den mellersta är försedd med mangelduk, sin slitstyrka samt tysta och jämna gång står den i en klass för sig. En bättre mangel finnes ej. Ni blir alltid belåten med en "3010".

Begär vår specialkatalog.

NORRAHAMMARS BRUK, NORRAHAMMAR

Globen

över jorden har mycket att visa den intresserade: land och hav, sjöar, städer och vattendrag. Där synes även vårt land, som under en ganska betydande del av året har ett rätt och kallt klimat, vilket orsakar förkylningssjukdomar och reumatism.

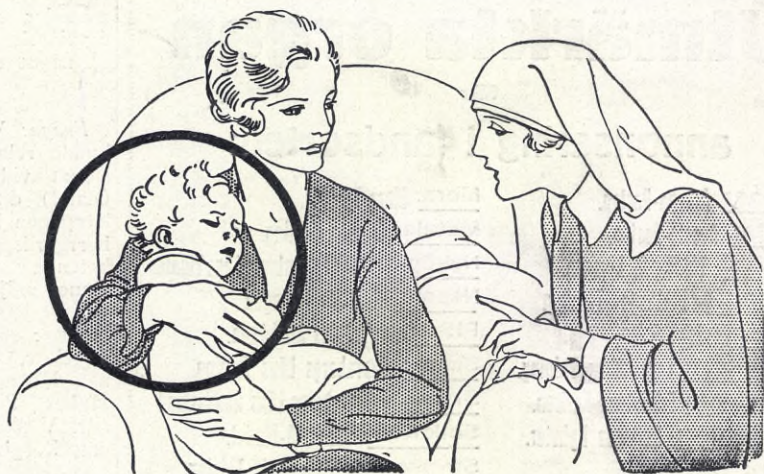
Nu för tiden är det emellertid lätt att undgå förkylning och erhålla lindring i de reumatiska smärtorna: tag ett par GLOBOID-tabletter. De verka snabbt och effektivt, utan att skada hjärta eller mage.

GLOBOID framställes efter originalrecept av professorn vid Upsala Universitet Med. D:r E. Louis Backman.

GLOBOID kostar numera endast kr. 1:— för ask om 20 tabletter kr. 1:80 för glas om 40 tabletter

GLOBOID

MÖDRAR! "Califig" är ett pålitligt laxativ för barn.

Alla barn tycka om "Califig" — Californisk Fikon-Syrup — på grund av dess behagliga smak och taga den gärna även vid feber, kväljningar och förstoppning. Intet annat laxativ sätter deras lilla ömtåliga mage i så god ordning. Det lugnar magen och kommer lever och tarmar att arbeta utan knip eller för stark verkan. Miljontals mödrar i hela världen lita på detta milda och oskadliga laxativ. De veta, att en tesked "Califig" i dag är nog för att barnet i morgon skall vara glatt och friskt. Det innehåller inga narkotiska eller stillande gifter.

Begär alltid "Califig"! Bruksanvisning för barn av alla åldrar och för vuxna finnes tryckt på varje flaska. Förvissa Er om att ni får "Califig"! Det kan erhållas på alla apotek.